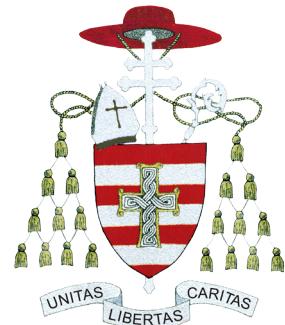


# VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE



Broj: 7-8/2018. SRPANJ/KOLOVOZ



---

## VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar  
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: [izdavastvo@zadarskanadbiskupija.hr](mailto:izdavastvo@zadarskanadbiskupija.hr)

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Marin Batur, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije



Procesija na svetvine Velike Gospe u župi Uznesenja BDM na Belafuži  
15. kolovoza 2018.



## **Pomažite djeci i mladima u traganju za istinom i smislom života.**

### **Nadbiskupovo pismo na početku školske godine 2018./2019.**

1. Prošloga tjedna, 3. rujna 2018., zvono je označilo početak nove školske godine. Dragi učenici, ravnatelji, učitelji, roditelji i djelatnici u našim školama i odgojnim ustanovama, od srca vas sve pozdravljam i želim blagoslovjen početak škole. Kada ste u lipnju pošli na ljetni odmor, počelo je Svjetsko prvenstvo u nogometu koje je privuklo našu osobitu pozornost zbog hrvatskih nogometara koji su se natjecali na prvenstvu u Rusiji. Od 14. lipnja do 15. srpnja 2018. imali smo prigode pratiti i navijati za naše „šahiranim grbom“ obučene igrače. I radovati se što su napreduvali iz kola u kolo dok nisu prispjeli samome finalu u susretu s francuskom ekipom. Premda nismo pobijedili u finalu, bili smo radosni i sretni zbog osvojenoga drugoga mjesta na prvenstvu u nogometu. Posebice je bilo lijepo čitati pohvale na račun našega izbornika i igrača koji su se na terenu borili srčano, timski i zauzeto.

Isto tako bilo nam je drago što je u natjecanju „izvorno dizajniranih dresova“ naša ekipa osvojila također drugo mjesto (nakon Nigerije). Oni koji su prosuđivali sportske dresove, ovako su to obrazložili: „Nadahnuti šahiranim grbom, hrvatski su dresovi nešto ugodno za oko i na terenu i izvan njega. Predstavljaju rijetku ljepotu među nogometnom odjećom. Od naroda koji nam je darovao kravatu, nije se ni očekivalo manje“. I naš je Danijel u svom pismu napisao kako se opravišta „od najdražeg i najlipšeg dresa na svitu“. Hvala komisiji koja nas je prepoznala u „šahiranim grbovima“ koji su bili preplavili stadione i dvorane gdje se pratilo natjecanje. Posebice im hvala što su nas počastili tako visokom ocjenom.

2. U svezi s postignutim uspjehom uputio sam čestitku izborniku Zlatku Daliću i našim nogometarsima i napisao kako su puno „dobra učinili i radosti posijali svojom igrom, a športskim zauzimanjem oduševili sve u Domovini i diljem svijeta“. Posebice sam istakao njihovu „timsku igru i zajedništvo koje je urođilo plodom i uspjehom“. Nikakvo onda čudo što su ih podržavali, ne samo vjerni navijači, već i publika iz „suprotnih klubova“. Pohvalio sam ih što su timski djelovali, Bogu zahvaljivali za svaki postignuti uspjeh i njegovali duh zajedništva koji ih je doveo do srebrnoga finala. Posebice sam čestitao našoj „zadarskoj ekipi“: odličnom golmanu Danijelu, vrsnom dribleru i sigurnom igraču s terena Šimi, te Dominiku i najboljem igraču svijeta Luki.

Nogomet nas je, dakle, bio zaokupio ovoga ljeta, ujedinio nas i ispunio ponosom zbog uspjeha naše reprezentacije koja nas je uzorno i dostojanstveno, ali i s osjećajem skromnosti predstavljala na svjetskom prvenstvu u Rusiji. Siguran sam da se o tomu još razgovara i komentira, kako u našim mjestima i obiteljima, tako i u školama, poduzećima i na ulici. Dao Bog da poruka rada i zajedništva naših igrača urodi obilnim plodovima. Ne samo u športu, kulturi, odgoju i obrazovanju, nego i u poljoprivredi, industriji, turizmu i politici; kao i u svim drugim segmentima društvenoga života naše države i naroda.

3. Na početku nove školske godine obraćam vam se, draga djeco i mladi, ravnatelji, učitelji i odgojitelji, s ovim prisjećanjem na uspjeh naših igrača. Želim vam ugodan povratak u prostorije škola i odgojnih zavoda, te plodan i blagoslovjen početak rada u vašim školama. Rekoh „vašim školama“, jer one su doista dio vaše svakodnevice. Škole su terensko polje vaših nastupa; kako za vas koji tamo učite, tako i za one koji vas poučavaju. Škola i odgojne institucije dio su vašega „zajedničkoga životnoga prostora“ gdje se živi, razgovara i sluša, uči i poučava. Poželio bih, sto-

ga, u duhu spomenutoga nogometnoga natjecanja, dragi učenici i dragi mladi, da se rad, žrtva i zauzetost oko stjecanja znanja i školskih vještina presele u vaše razrede i kabinete. A duh zajedništva neka cvjeta među vama, u vašim razredima i obiteljima, u župama i odgojno obrazovnim ustanovama.

Stoga vas pozivam, slušajte svoje učitelje i odgojitelje. Surađujte s njima i usvajajte ono što vas poučavaju i na što vas svojim dobrim primjerom potiču. Oni su, naime, osposobljeni i ovlašteni uvoditi vas u nove spoznaje i poučavati kako zajedno živjeti i raditi. I pomagati ne samo stjecati potrebita znanja, već rasti i napredovati u krjepostima, dobroti i plemenitosti kako biste sutra mogli što uspješnije humanizirati vrijeme i prostor u kojem živate. Trudite se, dakle, poput naših nogometaša, davati sve od sebe kako bi svladali sve školske obveze. Njegujte duh zajedništva i solidarnosti.

Dok zahvaljujem vama, poštovani učitelji i odgojitelji, na zauzeton odgojno-obrazovnom radu, uljudno vas potičem ne umarajte se biti ustrajni u tom časnom poslu i zadatku. Osluškujte strpljivo pitanja i probleme povjerene vam djece i mladih. Pomažite im u traganju za istinom i smislim života. Imajte trajno na umu da ste vi vrlo presudni za njihove životne stavove i uvjerenja. Učenici, naime, uglavnom vjeruju i poštuju ono što njihovi roditelji i učitelji vjeruju i cijene. Neka vam, stoga, ne dojadi trajno poticati svoje učenike na dobro. U vašem odgovornom poslu neka vas prati Božja pomoć i njegov blagoslov.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Zadar, 8. rujna 2018.

# SVETA STOLICA

## Iznenađujući putovi Božje milosti

*Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji u nedjelju 8. srpnja 2018.*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnji tekst Evanđelja (usp. Mk 6, 1-6) prikazuje Isusa koji se vraća u Nazaret i u subotu počinje učiti u sinagogi. Otkad je iz njega otišao i počeo propovijedati po obližnjima sela i zaseocima, nijednom nije kročio u svoje rodno mjesto. Sada se vratio. Čitavo se mjesto okupilo da sluša tog sina iz naroda čija se slava o mudrom učitelju i moćnom iscjelitelju sada proširila Galilejom a i šire. Ali ono što je trebalo uroditи uspjehom pretvorilo se u odlučno odbijanje, do te mjere da Isus nije mogao ondje učiniti nijedno čudo, već tek nekoliko ozdravljenja (usp. r. 5). Dinamiku tog dana detaljno je rekonstruirao evanđelist Marko: stanovnici Nazareta najprije slušaju i čude se; zatim se zbumjeno pitaju: „odakle to ovome“, odakle mu ta mudrost?; i na kraju se sablazne, jer prepoznaju u njemu drvodjelu, Marijinog sina, koji je odrastao među njima (rr. 2-3). Stoga Isus zaključuje izrazom koji je postao poslovičan: „Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju“ (r. 4).

Zapitajmo se: kako to da Isusovi sumještani prelaze sa čuđenja na nevjeru? Oni uspoređuju skromno Isusovo porijeklo i njegove sadašnje sposobnosti: on je drvodjelu, nije se obrazovao, a ipak propovijeda bolje od pismoznanaca i izvodi čuda. I namjesto da se otvore stvarnosti, oni se sabažnjavaju. Prema stanovnicima Nazareta, Bog je previše velik da bi se spustio i govorio preko tako jednostavnog čovjeka! To je sablazan utjelovljenja: zbumjući događaj utjelovljenja Boga koji je postao čovjekom, koji razmišlja ljudskom umom, djeluje i radi ljudskim rukama, ljubi ljudskim srcem, Boga koji naporno radi, jede i spava poput svakog od nas. Sin Božji stubokom mijenja sve uvriježene obrasce: nisu učenici oprali Gospodinu noge, već je Gospodin oprao noge učenicima (usp. Iv 13, 1-20). To je razlog sablazni i nevjere ne samo u to doba, već u svim dobima, pa i danas.

Preokret koji je izveo Isus njegove negdašnje učenike a i nas danas obvezuje na osobno i zajedničko preispitivanje. I u našim se danima, naime, može dogoditi da gajimo predrasude koje nas sprječavaju da shvatimo stvarnost. Ali Gospodin nas poziva da zauzmemos stav poniznog slušanja i poučljivog čekanja, jer nam se Božja milost često predstavlja na iznenadjujuće načine, koji se ne podudaraju s našim očekivanjima. Sjetimo se zajedno, na primjer, Majke Terezije iz Kolkate. Ta mala sestra – koja nikome nije vrijedila ni pišljiva boba – prolazila je ulicama i s njih sklanjala umiruće da bi umrli dostojanstvenom smrću. Ova mala redovnica je svojom molitvom i svojim radom činila čudesa! Jedna mala žene donijela je revoluciju u karitatativno djelovanje u Crkvi. To je primjer iz naših dana. Bog se ne prilagođava predrasudama. Moramo nastojati otvoriti srce i um, kako bismo prihvatali Božju stvarnost koja nam dolazi ususret. Riječ je o tome da imamo vjere: nevjera je prepreka Božjoj milosti. Mnogi krštenici žive kao da Krist ne postoji: ponavljaju geste i znakove vjere, ali njima ne odgovara stvarno prianjanje uz Isusovu osobu i njegovo evanđelje. Svaki kršćanin – svi mi, svaki od nas – pozvan je produbiti ovu temeljnu pripadnost, nastojeći je svjedočiti dosljednim životnim ponašanjem, čija će nit vodilja uvijek biti ljubav.

Molimo Gospodina da, po zagovoru Blažene Djevice Marije, razbije tvrdoću srcâ i uskogrudnost duhova, da budemo otvoreni njegovoj milosti, njegovoj istini i njegovu poslanju dobrote i milosrđa, koje je upravljeno svima i ne isključuje nikoga.

**Primiti pričest znači primiti živoga Krista koji nas preobražava iznutra**

*Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji u nedjelju 19. kolovoza 2018.*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandeoski odlomak ove nedjelje (usp. Iv 6, 51-58) uvodi nas u drugi dio govora koji je Isus održao u sinagogi u Kafarnaumu, nakon što je nahranio veliko mnoštvo s pet kruhova i dvije ribe: umnažanje kruha. On se predstavlja kao „kruh koji je s neba sišao”, kruh koji daje vječni život i dodaje: „Kruh koji će ja dati tijelo je moje – za život svijetu” (r. 51). Taj je odlomak od presudne važnosti i uzrokuje reakciju slušatelja, koji međusobno raspravljaju: „Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?” (r. 52). Kad znak razlomljenog kruha vodi do njegova pravog značenja, to jest sebedarja sve do žrtvovanja samoga sebe javlja se nerazumijevanje, čak i odbijanje Onoga kojeg su netom prije toga htjeli okruniti. Prisjetimo se da se Isus morao sakriti jer su ga htjeli učiniti kraljem.

Isus nastavlja: „Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi!” (r. 53). Ovdje se s tijelom javlja i krv. Tijelo i krv na biblijskom jeziku izražavaju konkretno čovještvo. Narod i sami učenici shvaćaju da ih Isus poziva da uđu u zajedništvo s Njim, da „jedu” Njega, njegovo čovještvo, da s njim dijele dar života za svijet. To je nešto sasvim drugo od trijumfa i opsjenâ uspjeha! To je upravo žrtva Isusa koji daje sebe samoga za nas.

Ovaj kruh života, sakrament Tijela i Krvi Kristove, daruje nam se besplatno u euharistijskoj gozbi. Na oltaru nalazimo ono što taži našu glad i krijepi nam duh danas i za vječnost. Svaki put kad sudjelujemo na misi, u određenom smislu, anticipiramo nebo na zemlji, jer iz euharistijske hrane, tijela i krvi Isusove, učimo što je vječni život. Misa znači živjeti za Gospodina: „onaj koji mene blaguje živjet će po meni” (r. 57), kaže Gospodin. Euharistija nas oblikuje tako da ne živimo samo za sebe, već za Gospodina i braću. Sreća i vječnost života ovise o našoj sposobnosti da euharistijsku ljubav koju primamo u euharistiji učinimo plodonosnom.

Isus, kao i nekoć, ponavlja svakom od nas danas: „Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi!” (r. 53). Braćo i sestre, to nije materijalna hrana, nego živi i životvorni kruh koji nam prenosi sam Božji život. Kad se pričećujemo primamo sâm Božji život. Da bismo imali ovaj život moramo se hraniti evanđeljem i ljubavlju braće. Na Isusov poziv da se hranimo njegovim Tijelom i Krvlju, možemo osjetiti potrebu da se raspravljamo i pokažemo otpor, poput slušatelja o kojima se govori u današnjem Evanđelju. To se događa kad nam teško pada oblikovati svoj život prema Isusovom, kad nam je teško ono što činimo dovesti u sklad s njegovim kriterijima, a ne s kriterijima svijeta. Hraneći se ovom hranom možemo ući u puni sklad s Kristom, njegovim osjećajima, njegovim ponašanjem. Ovo je veoma važno: ići na misu i pričećivati se, jer pričećivati se znači primiti tog živoga Krista koji nas preobražava iznutra i pripravlja nas za nebo. Neka nas Djevica Marija podupire u našoj odluci da se pričećujemo Isusom Kristom, hraneći se njegovom Euharistijom, da i mi sami postanemo kruh koji se lomi za našu braću.

**Neka obitelji budu bedem vjere i dobrote**

*Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji, Knock, 26. kolovoza 2018.*

Draga braćo i sestre, drago mi je biti ovdje s vama. Sretan sam što sam s vama u ovom domu Majke Božje. Zahvalan sam Bogu što mi je pružio priliku posjetiti, u sklopu Svjetskog susreta obitelji, ovo svetište tako drago irskom narodu. Zahvaljujem nadbiskupu Nearyu i rektoru, ocu Gibbonsu, na njihovoj srdačnoj dobrodošlici.

U Kapeli ukazanja povjerio sam ljupkom zagovoru Majke Božje sve obitelji svijeta, a na poseban način vaše obitelji, irske obitelji. Našoj Majci Mariji poznate su radosti i teškoće svake obitelji. Noseći ih u svome Bezgrešnom Srcu, ona ih s ljubavlju prikazuje pred prijestoljem svoga Sina.

U spomen na moj posjet donio sam krunicu kao dar. Znam koliko je u ovoj zemlji važna tradicija moljenja krunice u obitelji. Preporučujem vam da nastavite s ovom tradicijom. Koliko je srca očeva, majki i djece kroz povijest nalazilo utjehu i snagu razmišljajući o sudjelovanju Majke Božje u radosnim, svjetlosnim, žalosnim i slavnim otajstvima Kristova života!

Marija je Majka. Marija je naša Majka, ona je i Majka Crkve, i njoj danas povjeravamo hod vjernog Božjeg naroda na ovom Zelenom Otoku. Molimo je da obitelji nailaze na potporu u svojem zalaganju oko širenja Kristova Kraljevstva i preuzimanju brige za našu najmanju braću i sestre. Usred vjetrova i oluja koje bijesne u našem dobu neka obitelji budu bedem vjere i dobrote koji, prema najboljim tradicijama ovog naroda, odolijeva svemu što bi htjelo umanjiti dostojanstvo muškarca i žene stvorenih na Božju sliku i pozvanih na uzvišeno određenje vječnog života.

Neka Majka Božja upravi svoj milostivi pogled na sve članove obitelji svoga Sina koji pate. U molitvi pred njezinim kipom prikazao sam joj napose sve preživjele žrtve zlostavljanja od strane članova Crkve u Irskoj. Nitko od nas ne može ne biti dirnut pričama mlađih ljudi koji su doživjeli zlostavljanja, kojima je oduzeta nevinost ili koja su odvajana od svojih majki i na duši nose duboke ožiljke bolnih uspomena. Ta otvorena rana postavlja pred nas izazov da budemo čvrsti i odlučni u težnji za istinom i pravdom. Molim Gospodinovo oproštenje za ove grijeha, za sablazni i izdaje koje su mnogi doživjeli u Božjoj obitelji. Molim našu Presvetu Majku da svojim zagovorom prati sve one koji su preživjeli bilo koji oblik zlostavljanja i da učvrsti svakog člana kršćanske obitelji u odlučnoj namjeri da se više nikada ne dopusti da se takve situacije dogode; neka svojim zagovorom prati i sve nas, kako bismo uvijek težili pravdi i, koliko je to do nas, popravili štetu učinjenu tolikim nasiljem.

Moje hodočašće u Knock omogućuje mi također srdačno pozdraviti drage ljude Sjeverne Irske. Iako moje putovanje na Svjetski susret obitelji ne uključuje posjet Sjeveru, jamčim vam svoju naklonost i blizinu u molitvi. Molim Majku Božju da podupre sve članove irske obitelji da ustraju, kao braću i sestre, u djelu pomirenja. Zahvalna srca zbog napretka na ekumenskom putu i značajnog porasta prijateljstva i suradnje među kršćanskim zajednicama, molim da svi Kristovi učenici nastave trajno ulagati napore za unapređenje mirovnog procesa i izgrađivanje skladnog i pravednog društva za svoju djecu, bilo da su kršćani, muslimani, Židovi ili bilo koje druge vjere: djeca Irske.

A sada, s tim i svim drugim nakanama koje nosimo u svojim srcima obratimo se u molitvi Blaženoj Djevici Mariji molitvom Andeo Gospodnjem.

# HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

## **Čestitka predsjednika HBK izborniku i igračima Hrvatske nogometne reprezentacije**

*Čestitam od srca i želim da istim žarom, kompetentno i oduševljeno, ali i s osjećajem skromnosti i poniznosti (kako vas potiče i ohrabruje vaš izbornik) idete ususret konačnom finalu koji je kruna Vašega rada, vježbe i zajedništva, istaknuo je u svojoj čestitici nadbiskup Puljić te im uputio blagoslov uz obećanje da će i u nedjelju biti u duhu s njima.*

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je u četvrtak 12. srpnja čestitku igračima Hrvatske nogometne reprezentacije i izborniku Zlatku Daliću nakon što su izborili finale Svjetskoga nogometnog prvenstva u Rusiji. „Ne trebam Vam ni govoriti koliko ste dobra učinili i radosti posijali svojom odabranom ekipom nogometara i stručnim stožerom tijekom Svjetskoga prvenstva ove godine u Rusiji. Oduševili ste sve u Domovini i diljem svijeta svojim rezultatom i sportskim zauzimanjem na terenu. I nadasve, timskom igrom i zajedništvom koje je 'zračilo i preko malih ekranata' te urodilo plodom i zapaženim uspjehom. Nikakvo čudo što su vas podržavali ne samo naši vjerni navijači, već i publika iz 'protivničkih klubova', ističe nadbiskup.

„Čestitam od srca i želim da istim žarom, kompetentno i oduševljeno, ali i s osjećajem skromnosti i poniznosti (kako vas potiče i ohrabruje vaš izbornik) idete ususret konačnom finalu koji je kruna Vašega rada, vježbe i zajedništva“, ističe mons. Puljić. Nadbiskup podsjeća da je u poruci prije mjesec dana papa Franjo naglasio da je „sport bogati izvor vrijednosti i kreposti koje nam pomažu bez straha otkrivati vlastite granice i boriti se iz dana u dan biti boljim ljudima“. Budući da je „sport povlašteni prostor susreta, lišen razlika u rasi, spolu, religiji ili ideologiji“, on rađa „radošću u natjecanju i postizanju skupnoga cilja“. A funkcionira, veli papa Franjo, kao „katalizator zajedničkoga iskustva“. „Dok vam od srca čestitam na prijeđenom hodu napora, žrtve, truda i uspjeha, želim neka vas na putu prema finalu, kao i u čitavom dalnjem vašemu životu, prati taj 'katalizator zajedništva' kojim ste osvojili simpatije svijeta. Upućujem vam iskreni pozdrav uz popratnu skromnu molitvu i blagoslov od Gospodina. I obećajem i u nedjelju biti u duhu s vama“, poručio je predsjednik HBK nogometnika i izborniku.

## **Škola djece Roma u organizaciji Odbora HBK za pastoral Roma**

*Škola je održana na otoku Viru. Male sudionike primio je predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, s njima se družio i slavio misu varaždinski biskup Josip Mrzljak, a posjetio ih je i veleposlanik Malteškog reda za Rome dr. Franz Salm-Reifferscheidt.*

U organizaciji Odbora HBK za pastoral Roma od 4. do 10. srpnja na otoku Viru održana je škola djece Roma - Romska odgojna zajednica (ROZ). To je specifičan oblik odgojne, vjerske i obrazovne djelatnosti koji se organizira za djecu Rome na području Hrvatske biskupske konferencije. Cilj je Romske odgojne zajednice interkulturalni odgoj i obrazovanje, uz uvažavanje kulturne posebnosti Roma u pastoralnom djelovanju, u funkciji očuvanja nacionalnog identiteta Roma u Hrvatskoj.

Realizaciji škole pridonijeli su profesori pedagogije, hrvatskoga i romskog jezika, povijesti, zemljopisa, psihologije, vjeroučenja, razredne nastave, obiteljske medicine, uz asistenciju 12 animatora od kojih osmero animatora Roma, a u školi je sudjelovalo 34 romske djece iz nad/biskupija s područja Hrvatske biskupske konferencije: Đakovačko-osječke, Varaždinske, i Sisačke. Voditeljica programa škole je tajnica Odbora za pastoral Roma HBK s. Karolina Miljak, a pedagoški voditelj i autor programa redoviti profesor na Filozofskom fakultetu dr. Neven Hrvatić.

Djeca su također sudjelovala u radionicama slobodnih aktivnosti po osobnom izboru: likovni, liturgija, ručni radovi, te pod stručnim vodstvom vlč. Ivice Mađera – člana hrvatske svećeničke nogometne reprezentacije – teoretski i praktično upotpunila i svoja nogometna saznanja, a posebno kada su gledali utakmicu Hrvatska-Rusija i zdušno navijali kao jedan. Tijekom održavanja Romske odgojne zajednice djeca su posjetila kulturno-vjerske objekte i solanu u Ninu.

Djecu je primio i predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, koji je posvijestio brigu Crkve za pastoral romske populacije. Djeca su također posjetila katedralu i ostale kulturne i vjerske znamenitosti Zadra kao i morske orgulje i pozdrav suncu.

Sudionici ROZ-a dvaput su s profesorima sudjelovali i animirali misu u župi sv. Jurja u Viru gdje je djecu s puno srca prihvatio župnik Tihomir Vulin sa svojim župljanima, koji su ih darivali poslasticama.

Pri završetku boravka na Viru djecu je pohodio varaždinski biskup i predsjednik Odbora HBK za pastoral Roma Josip Mrzljak. Biskup je predslavio misu u župnoj crkvi zajedno sa svojim tajnikom vlč. Nikolom Tomaševićem, domaćim župnikom, s vlč. Damirom Slamekom, župnikom župe Orešovica i predsjednikom Povjerenstva za pastoral Roma Varaždinske biskupije, i vlč. Dragutinom Goričancem koji je autobusom svoje udruge Job dovezao djecu i cijelo vrijeme održavanja ROZ-a boravio s djecom i organizatorima na Viru: vozio je djecu u gore navedena mesta, zajedno s vjeroučiteljima Martinom Meštrićem i Stjepanom Mikulićem i pripravio djecu za isповijed i ispovjedio ih. Nakon mise uslijedio je završni program u kojem su djeca iznosila svoje radove te pjesmom, recitacijama i prozom dočaravala ozračje dana provedenih na Viru.

Biskup Mrzljak dugo se zadržao s djecom u razgovoru, zanimalo se za njihove životne situacije i dojmove koje je na njih ostavio boravak na Viru, te svima u završnom programu uputio svoju pastirsku riječ. Zahvalio je svima koji su pridonijeli da se Romska odgojna zajednica održi te da se na taj način i u ljetnom razdoblju djeci ponudi kvalitetna vjerska, obrazovna i odgojna djelatnost koja će obogatiti svakoga koji je u njoj sudjelovao.

Na završnu večer stigao je i dr. Franz Salm-Reifferscheidt, veleposlanik Malteškog reda za Rome na svjetskoj razini, koji s puno ljubavi prati Romsku odgojnu zajednicu, te se tijekom završnoga programa obratio sudionicima i predstavio programe koje realizira Malteški red na prostorima Europe.

Na kraju su sva djeca dobila diplome za sudjelovanje u ROZ-i, a svi oni koji su omogućili održavanje dotične škole zahvalnice i prigodne ručne darove koje su izradila sama djeca.

### **Čestitka predsjednika HBK muslimanima povodom Kurban bajrama**

*Predsjednik HBK nadbiskup Želimir Puljić uputio je čestitku predsjedniku Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj gospodinu muftiji Azizu Hasanoviću*

Predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je čestitku predsjedniku Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj gospodinu muftiji Azizu Hasanoviću povodom Kurban-bajrama u kojoj između ostaloga stoji:

„Neka ovogodišnji Kurban bajram bude prigoda da vjernici učvrste svoje povjerenje u Boga koji vodi povijest pojedinaca i naroda. A obvezom i običajima dijeljenja kurбанa neka se razvija kod ljudi osjećaj za bližnje i upućenost na one koji su u osobitoj potrebi, koji su „na periferiji”, kako često zbori papa Franjo.

Dok Vam, poštovani Muftija Hasanoviću, čestitam Kurban bajram, koristim prigodu zaželjeti svim vjernicima Mešihata blagoslovljene dane, ispunjene iskrenom odanošću prema Bogu, začetniku svakoga dobra, kao i pažnjom i ljubavlju prema drugima, te pomaganjem svima koji su u potrebi.“

## **Gdje je Bog velik, velik je i čovjek**

*Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2018./2019.*

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji, draga djeco i mladi, dragi roditelji!

### **Dva puta Crkve do čovjeka.**

Početak pastoralno-katehetske i školske godine koja je pred nama obilježit će na poseban način dva događaja: jedan je objavljanje dokumenta Hrvatske biskupske konferencije pod naslovom Da vaša radost bude potpuna (Iv 15,11). Kateheza i rast u vjeri u današnjim okolnostima, dok je drugi vezan uz eksperimentalnu provedbu tzv. kurikularne reforme u nekim našim osnovnim i srednjim školama. Kako jednom, tako i drugom događaju prethodile su mnoge rasprave i savjetovanja, analiza prethodne katehetske i obrazovne stvarnosti te dugotrajan rad. I za našu je Crkvu kurikularna reforma od posebnoga značenja, jer je ona po vjeronauku u školi također postala sudionicom promjena. Istodobno je, tražeći nove putove naviještanja Božje riječi, što je njezina sveta obveza, između korica novoga dokumenta ispisala smjernice svoga daljnjega pastoralnog i katehetskog rada.

**Mogu li čovjek i Bog danas zajedno?** Suvremene tendencije obrazovne strategije u Republici Hrvatskoj u središte svoga poslanja stavljuju najprije učenika. I dobro je da je tako. Predmeti unutar školskoga sustava, kao isječci stvarnosti u kojoj učenik živi, nastoje učenika osposobiti (učiniti kompetentnim) za rješavanje različitih problema, kako bi u životu postao uspješnim. Tomu će, smatra se, najprije pridonijeti primijenjeno i uporabljivo znanje, koje će, uz digitalnu opismjenjenost učenika, biti temeljem životnoga uspjeha. Naravno, funkcionalni pristup obrazovanju i vjera u mjerljivost takva obrazovnog procesa božanstvo je neoliberalnoga mita, koji, premda stavlja učenika u središte procesa, ne postavlja pitanje o cilju i smislu njegova života, o tome komu on pripada te o svrsi njegovih nastojanja i rada. Stoga će papa Franjo s pravom upozoriti da onda kad nedostaje temeljna odrednica života, čovjekova narav teži stvaranju boga prema vlastitoj mjeri, a božanstvo postaje samo izlika kako bi čovjek samoga sebe „postavio u središte stvarnosti“ (usp. Lumen fidei, br. 13.). Svijet postaje „supermarket božanstava“ (usp. Kateheza pape Franje na općoj audijenciji, 1. kolovoza 2018.), a čovjek stvaratelj selfmade-religion (samostvorene) religije. Tako, dok suvremena škola želi stvoriti „kompetentnoga“ učenika, on zapravo kao da postaje nesposobnim „sve svoje povjerenje staviti u Boga“ (usp. Kateheza pape Franje na općoj audijenciji, 8. kolovoza 2018.) te se svojim stvaralaštvom potvrđivati kao biće odnosa. U takvu okruženju vjeronauk u školi, koji nije i ne može biti ‘produžena ruka’ župne kateheze, čak često ni mjesto primarnoga duhovnog i vjerskog iskustva, nego tek mjesto življene prve, ‘pionirske teologije’, postaje jedinom oazom mogućega susreta učenika sa svetim, odnosno s Bogom.

### **Gdje je Bog velik, velik je i čovjek**

U dugoj povijesti čovječanstva uvijek je bilo onih koji su sebe stavljadi u središte predstavljajući se kao božanstva svoga vremena. „Iako čovjek, a ne Bog, ti srce svoje izjednači s Božjim“ (Ez 28,2). I današnji se čovjek često ponaša na način da o Bogu razmišlja kao o nekom tko ga otuđuje od njegova vlastita života i svijeta te sputava njegovo samoostvarenje i slobodu. Božju opomenu i prijetnju: „Čovjek si, a ne bog“ (Ez 28,9), naša Crkva putem vjeronaučnih sadržaja i poruke najnovijega katehetskog dokumenta predstavlja kao riječ prekrasnoga Božjega dara čovjeku: „Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš?“ (Ps 8,5-6). Vjeronauk u školi, zajedno sa župnom katehezom, želi govoriti o ljepoti čovjeka i njegova dostojanstva, „malo manjeg od andjela“ (Ps 8,6). Crkva želi da učenici i vjernici zavole ono što jesu. Želja nam je da svatko od nas upre svoj pogled i srce u Onoga koji nam daje istinu, koji nam dopušta da kao ljudi intenzivno živimo, koji nam ne brani biti velikima. Jer gdje je Bog velik i čovjek smije biti velik. To je mo-

guće „jer mu se pruža ona vjera u Boga Isusa Krista koja nudi mogućnost izbavljenja iz njegove nedostatnosti” (Da vaša radost bude potpuna, br. 74.)

### **Vjera je duša života.**

Naša Crkva, svjesna učestaloga loma između života i vjere, pasivno i nerijetko privatno življenih vjerskih nadahnuća, kao i sve većeg odmaka od obiteljskoga odgoja u vjeri, upućuje svima vama, dragi svećenici i dragi vjernici, vama draga djeco, mladi i roditelji, poziv na ponovno otkrivanje istinskoga puta do Boga, do Boga Isusa Krista, na novo i živo otkrivanje poruke evanđelja. Sustret s njom, osobni susret s Kristom, obnavlja nas, snaži naše odnose, pomaže nam da iz dana u dan živimo Kristovu logiku ljubavi, koja nas vodi u solidarnost i bratsko zajedništvo. Vjera ima moć preobražavati i mijenjati našu životnu stvarnost, darovati nam ‘puninu života’. Crkva može puno toga učiniti vjeronaukom u školi, ali ne može sve. Kršćanstvo nije samo „nešto jači humanizam (...) te skladnije življenje u različitosti” (Da vaša radost bude potpuna, br. 22.), što se u školi često ističe kao njegova temeljna zadaća. Kršćanstvo je izbor, odluka, opredijeljenost. Ono je život! Upravo je zbog svega toga potrebno i nadalje aktivno osluškivati promjene unutar odgojno-obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj. Istodobno nam je potrebna i otvorenost promjenama koje donosi dokument te se ne umara ponavljati: „Ovime se proslavlja Otac moj da donosite mnogo roda i da budete moji učenici. To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna” (Da vaša radost bude potpuna, br. 100.).

### **Truditi se oko vjeronauka – zajedno izgrađivati Crkvu.**

Crkva je svjesna da u ovom trenutku škola ne nudi i ne daje cjeloviti odgovor na pitanje tko je zapravo učenik, a time ni odgovor na pitanje tko je doista čovjek. Polazeći od temeljnih naglasaka suvremenoga obrazovanja, naslućuju se doduše djelomične definicije, ali ne i njihova tumačenja. Tako je učenik subjekt obrazovnoga procesa, o čijem se znanju i vještinama vodi računa, ali ne i o njegovim vrijednostima. Njegove će vještine biti ovisne i o njegovim mogućnostima, pri čemu mnogi od učenika neće, nažalost, moći ‘držati korak’ s potrebama društva i svijeta za čije se ‘ovladavanje’ pripremaju. Nadalje, procesi individualizacije i globalizacije ne dopuštaju zadirati u vrijednosni sustav učenika, u njegovo tumačenje ili, pak, u njegovu preobrazbu. Bio bi to napad na vlastitosti pojedinca. Na taj se način mladoga čovjeka čak iskorjenjuje iz ‘zemlje’ iz koje je izrastao. Taj prikriveni himan individualnosti, koji pojedinca stavlja na pijedestal svih normi, istodobno će, po potrebi, biti protivnikom pojedinca ukoliko se on ne uspije sam održati na životu. Od čovjeka koji je sam sebi postao središtem ostat će krhotine neostvarene budućnosti.

Crkva, međutim, želi izgraditi kuću ‘na stijeni’ (usp. Mt 7,24). Dokument Hrvatske biskupske konferencije je poput temelja te kuće, u kojoj mjesto mogu naći svi koji vjeruju u Boga ili ga traže. Ne samo djeca i mladi, nego i svi vjernici, zajedno sa svima koji su odgovorni u pastoralu i katehezi. Svi mi pripadamo jednoj Crkvi i ne postoji cjeloviti identitet bez naše pripadnosti Božjem narodu (Pismo pape Franje narodu Božjem, 20. 8. 2018.). Pripadnost je drugo ime za ‘logiku ljubavi’ na koju nas Krist poziva. Graditi kuću na čvrstoj stijeni, nije poziv koji nam bilo tko upućuje, već poziv Isusa Krista. Slušati njegove riječi, znači graditi život na njemu kao kamenu zaglavnom (usp. Mt 21,42). Čovjek tada raste u vjeri, život zadobiva u punini i njegova radost biva potpunom.

Draga djeco i mladosti, dragi roditelji, vjeroučitelji i braćo svećenici, evangelizacija kao zadaća Crkve najcjelovitija je promocija ljudske osobe. Prihvativate poziv Crkve te se iznova, i u pastoralno-katehetskoj godini koju započinjemo, otvorite bogatstvu evanđeoske poruke, koja jedina može ispuniti naš život. Zajedno sa svima nama ne zaboravite da nitko nije oslobođen od Kristova naloga: „Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju” (Mk 16,15).

# ZADARSKA NADBISKUPIJA

## **Marija na nebo uznesena – Majka Crkve i zaštitnica života i obitelji**

Škabrnja i Belafuža: SVETKOVINA VELIKE GOSPE

*Propovijed mons. Želimira Puljića*

1. Danas, na svetkovinu Marijina Uznesenja u Gospinim svetištima diljem Lijepe Naše čuje se vapaj vjerničkoga puka Onoj koja je sveta i plaštem zaogrnutu: „Zdravo Marijo milosti puna, Gospodin s tobom.“ To je pozdrav prognanih sinova Evinih, ali i jednostavna molitvena simfonija Gospi u čast. Jer, Mariju se štuje i doživljava kao mater, koja njeguje, pazi i štiti. Otuda i oni brojni naslovi u lauretanskim litanijama: Majko dobroga savjeta, Djevice vjerna, pomoćnice kršćana, zdravlje bolesnih, utočište grješnika, Majko Crkve i majko obitelji... moli za nas! Potrebno je stalno upućivati naše vapaje i molitve Gospi jer proživiljavamo veliku krizu obitelji. A budućnost Crkve i naroda u rukama je dobrih očeva i majki. Stoga ćemo u ovoj svečanoj prigodi moliti Mariju neka čuva naše obitelji; neka „umnoži njihovu vjeru, utvrdi ufanje i usavrši ljubav“.

Na ovaj dan, naime, sve je u pokretu, na putu prema Mariji. „Zanosno narod do tebe kreće, moleć se Tebi i Sinu Tvom“, pjeva Velimir Deželić. No, Marija na nebo uznesena nije napustila i ostavila same nas na zemlji. Dapače, postala je srce Crkve u hodu i nastavila svoju brigu i zagovor za sve koji se oko nje okupljaju, s pouzdanjem joj se mole i ustrajno je časte. Marija je, dakle, uz Isusa u središtu Crkve. A svetišta diljem Domovine danas postaju školama marijanske duhovnosti, lječilište duša, mjesta vjerničkih nadahnuća i duhovnoga ozračja; „duša duše hrvatske“. Jer, da Marija nije zasjala po Božjem obećanju u zoru povijesti kad su Adam i Eva istjerani iz raja, nad ljudima bi se prostiralo tamno nebo bez nade. Bez Marije, zvijezde mora i nade čovječanstva, bez Marije „zore naše“ svagdanje, koja je „početak boljega svijeta“ (Trški Vrh), tonuli bismo još više u gluhoj noći beznađa.

2. Ne može se, naime, ni zamisliti dom bez majke i Crkva bez Marije. Marija je stvarno darovana nada u koju su položena nebeska obećanja i ostvarene Božje nakane. Ona je očuvala brojne obitelji od raspadanja i propasti, te utješila tolike nemoćne i bolesne. Ona je bdjela i čuvala naš narod i očuvala ga od patarenskoga krivovjerja, zaustavila turska osvajanja pred Korčulom i Tivtom, pred Sinjom i Petrovaradinom. Zbog toga je naša prošlost prožeta „marijanskim“ duhom i njezinom pobožnošću. „Hrvat za križ bojak bije sveti: vodio ga ljiljan barjak Tvoj.“ „Ti nad nama plašt razastri bijeli; brani Gospo, brani i nadalje narod svoj!“ Po toj smo vjeri bili prepoznatljivi ovdje, diljem Europe i svijeta. Tako je bilo jučer i kroz stoljeća. Tako neka bude danas i sutra, i u vijeke.

U kontekstu priprave za treći susret hrvatskih obitelji, u Solinu 2018., dobro je razmišljati o Mariji Majci Crkve i majci obitelji. I posebice o temi materinstva. Po majčinoj žrtvi svi smo dobili život i grijali se na njezinu ljubavi. Majčinstvo kao čudoredni i veliki duhovni čin uvijek pobuduje divljenje i poštovanje. I predstavlja se kao ljudski i moralni ideal. Takav ideal imamo u svetoj Ivanki Beretta iz Bergama koja se rodila u brojnoj obitelji. Kad je završila medicinski fakultet i postala liječnica, udala se 1955. za inženjera Petra Mollu. Koliko se radovala braku, majčinstvu i djeci najbolje pokazuje pismo koje je uputila svomu zaručniku neposredno prije vjenčanja: „Dra-gi moj Petre, još je samo nekoliko dana do časa kad ćemo pristupiti k oltaru i primiti sakrament naše ljubavi. Kad pomislim na to, veoma sam ganuta. Mi ćemo postati suradnici Božji u stvaranju. O, da mu možemo darivati djecu koja će ga ljubiti i služiti mu! Petre, hoću li moći postati žena i majka, kakvu si uvijek želio? Ja takva, uistinu, želim biti, jer ti si to i zasluzio.“ Možemo samo zamisliti kako je titralo Petrovo srce dok je čitao ove iskrene izljeve djevičanske ljubavi njegove izabranice koja je rado išla na Misu, čitala Sveti Pismo i redovito krunicu molila, te bila vrlo angažirana u župi i u apostolatu.

3. U braku su dobili troje djece. No, u tijeku četvrte trudnoće liječnici su otkrili da Ivanka ima tumor na maternici. Predlagali joj neka se odluči za pobačaj kako bi je mogli operirati. Ona je tada neopozivo izjavila: „Ako morate birati između moga i djetetova života, ne okljevajte. Izaberite dijete i spasite ga“. Potpuno predana u ruke Božje, radosno i opušteno u molitvi je proživjela šest mjeseci čekajući rođenje svoje drage Ivane Emanuele, koja se rodila na Veliku subotu, 21. travnja 1962. Liječnici su sve učinili da spase i nju i njezino dijete. Dijete je rođeno živo i zdravo, a ona je sedmi dan nakon poroda s molitvom na usnama „Isuse, ljubim Te“ preminula u bolnici, u Monzi. S pravom je u propovijedi prigodom njezinoga proglašenja svetom Ivan Pavao II. rekao: „Po primjeru Krista, koji je ljubio svoje do kraja, i ova je sveta majka obitelji junački ostala vjerna zadaći koju je preuzela na dan vjenčanja“. Sveta Ivanka Beretta Molla prva je liječnica koja je uzdignuta na čast oltara, pa je proglašena zaštitnicom trudnica, djece i promicatelja kulture života.

Ovomu našemu vremenu i društvu potrebni su hrabri promicatelji kulture života. Potrebne su krjeposne i duhovne žene i majke koje imaju veliko srce i snažnu i stabilnu vjeru. I dok se pitamo kako u svijetu izvrnutih vrjednota, loših primjera i ponuda pomoći suvremenim djevojkama i ženama da budu dostojarne svoga poziva i postanu dobre i odgovorne žene i majke, evo nekih naznaka takvom odgovoru: Za kršćanske žene nema pravoga i prosvijetljenoga materinstva bez Boga, bez vjere, bez molitve i pobožnosti, bez milosnoga i sakramentalnoga života. Uzorne kršćanke i majke, koje su potrebne društvu i Crkvi, nadahnjuju se Gospinim primjerom, kleče pred njom – najvećom i najsvetijom ženom i Majkom – i mole njezinu pomoć i blagoslov. Drage štovateljice naše Gospe, zapalite i njegujte to svjetlo dobrote u svom srcu i u svojoj obitelji! Budite svjesne „svoga ženskoga genija i materinskoga dostojanstva“ o čemu je tako slikovito i zauzeto zborio veliki papa sveti Ivan Pavao II. I pozvao vas da budete ponosne na to i da ostanete vjerne onomu što vam je u naravi upisano!

4. Zahvalni smo Bogu za svjetlo dobrote koje nam je preko Marije zasjalo i očitovalo se u divnim likovima tolikih žena i majki kroz našu burnu povijest. Stoga, obraćamo se danas Mariji na nebo uznesenoj, toj „ženi zaognutoj suncem“. S njom želimo graditi novo društvo i od srca zahvaliti za tolike vrijedne žene i majke iz našega obiteljskoga stabla „kojega bure ne iščupaše i požari ne izgoriše“, kako je 1932. pisao naš vrli umjetnik Ivan Meštrović. On je, naime, nošen nadahnucem kako je „naša zemlja sačuvala uspomene, a naša Gospa lozu našu“, pjesničkim stilom pozvao sve neka „zahvale“:

Njoj – nepresušnu vrelu, čiji tijek sve suše i potresi ne prekinuše;

Njoj – stablu jakomu, koga sve bure ne iščupaše i svi požari ne izgorješe;

Njoj – čije žile ne uginuše, čiji sokovi ne presahnuše;

Njoj – iz čijega krila sunce ugledasmo i Gospodina osjetismo neka je za sve vjekove hvala i ljubav naša“.

Hvala Ti, Ivane, naš domaći Michelangelo, za ovaj vjerom prožet i „umjetnički isklesan“ himan u čast hrvatskoj ženi i majci čije obiteljsko stablo „bure ne iščupaše i požari ne izgorješe“. Hvala Ti za Tvoj hvalospjev svim ženama i majkama diljem Lijepe Naše čija „jaka stabla i žile ne uginuše, niti sokovi ne presahnuše“.

Svjesni nezamjenjive uloge Majke Božje u povijesti spasenja, kao i svih vrijednih žena i majki iz roda hrvatskoga koje nam očuvaše lozu našu, osjećamo potrebu trajno se vraćati upravo tim korijenima. I učiniti životnim naš zavjet iz nedavne prošlosti, tijekom Branimirove godine, u Ninu 1979. Tada smo, naime, odlučili „slaviti i životom potvrđivati svoj krsni savez s Bogom“. I povezano s time učiniti sve da se molitva ponovno useli u naše domove. Molitva je, naime, znak našega narodnoga i kršćanskoga identiteta koji prepoznajemo upravo u onom ninskomu geslu

i zavjetu: „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom Misu slavi“! Molimo Gospu, na nebo uznesenu, neka pomogne nama i našim obiteljima ostvariti te visoke i časne ciljeve i ideale. Tako neka bude. Amen.

**Rogovo – sv. Filip i Jakov**

*Propovijed mons. Želimira Puljića*

1. Liturgija svetoga Roka na ovom bivšem posjedu benediktinaca u Rogovu povezuje dvojicu velikih svetih ljudi koji su zadužili Hrvatsku i cijelu Europu. Jedan je iz Italije, a drugi iz Francuske. Benedikt (480.-547.) živio je i djelovao koncem petog i u prvoj polovici šestoga stoljeća. Utemeljitelj je benediktinskoga reda i otac zapadnoga monaštva. Teolog Ladislav Boroš, koji dobro poznaje benediktinsku duhovnost, veli da je sveti Benedikt „velikan kršćanske kulture“, a da su benediktinci „oblikovali kršćansku Europu životom u bratskoj zajednici i na čvrstom i stabilnom mjestu“. Papa Pavao VI. proglasio je Benedikta 24. listopada 1964. zaštitnikom Europe. Drugi veliki svetac koga danas slavimo jest sveti Roko. On je živio početkom 14. stoljeća, a potječe iz Montepelliera u južnoj Francuskoj. Rano je ostao bez roditelja, te živio samo 32 godine. Prodao je obiteljska dobra i novac podijelio siromasima. Na hodočasničkom putu prema Rimu zaustavlja se na više mjesta i pomagao oboljelima od kuge. Na povratku iz Rima boravio je neko vrijeme u Piacenzi gdje je i sam obolio od kuge, te nakon ozdravljenja pošao u rodni grad Montepelliere. Tamo je iscrpljen od bolesti preminuo na današnji dan 1327. godine.

Dok slavimo svetoga Roka i spominjemo svetoga Benedikta, čestitam svima koji nose časno ime ovih velikih svetaca. Čestitam stanovnicima Rogova koji se diče imenom svoga zaštitnika komu je posvećena i ova crkva iz Srednjega vijeka. Čestitam župljanima ovoga slikopisnoga mjesta koje se proteže od Pašmanskoga kanala do Rogova kojega je davno darovao kralj Petar Krešimir IV. benediktinskom samostanu sv. Ivana u Biogradu. Čestitam „Dan općine“ stanovnicima ovoga naselja kojega nazvaše „biserom Jadran“. No, povijesne stranice nam otkrivaju kako nije sve „bilo biserno“ u njegovoј prošlosti. Posebice u vrijeme otomanskih osvajanja, u 15. i 16. stoljeću, kao i u vrijeme Kandijskih ratova u sedamnaestom stoljeću (1645.-1647.), te u doba Napoleonskih osvajanja, te fašističkih i komunističkih progona i diktature. Rado sam prihvatio poziv župnika don Tomislava predvoditi današnje Rokovo slavlje u ovom mjestu Rogovu koje nas vraća našim korijenima. Naime, u svim tim prošlim stoljećima i teškim godinama sveci su nam bili zaštita i obrana, nadahnuće i pomoć.

2.Zbog toga su i danas suvremeni i aktualni. Jer, bili su i ostali alternativa poganskom, divljem i neljudskom ponašanju. Sveti Benedikt je napr. pokazao alternativu barbarskom načinu preživljavanja, pa od „poganskih naroda“ učinio „izabranu europsku obitelj“. Sveti Roko je prodao obiteljska dobra i pomagao siromasima i oboljelima od kuge, a to je u svoje vrijeme činio i sveti Benedikt. No, on je, kako rekoh, selilačkim suvremenicima pokazao da se može biti „kod kuće, raditi na vlastitom gruntu i od svoga rada živjeti“. Tako je poučio barbare da se „može živjeti bez pljačke i osvajanja tuđega imanja“. U vidu dobrog funkcioniranja zajednice odredio je svojima neka se drže „kućnog reda“ i neka posvuda vlada „jednakost braće“; bilo da su potomci „latina ili pridošlih pogana“, pismeni ili nepismeni, članovi kraljevskih ili seoskih obitelji. Pogrješna je, stoga, percepcija kako su „jednakost i bratstvo plod Francuskog veleprevrata“. Ne, pravi i istinski veleprevrat europskih razmjera dogodio se početkom VI. stoljeća pojavom ovoga skromnoga, radinoga i blagoslovljenoga monaha. Pravilu „jednakosti braće“ Benedikt je dodao i „princip autoriteta“, utjelovljenoga u liku opata. Sažeto mogli bi se moglo reći da su stabilnost mjesta, rad i red, jednakost braće s principom „opatovoga autoriteta“ bili temelj benediktinske obnove Europe.

To je poveznica koju i danas nalazimo s vremenom u kojem su živjeli sveti Roko i sveti Benedikt koji su ostavili vidnih tragova u našem narodu i diljem Europe. Istina, nema danas kuge i barba-

ra. A pismenost Europe na zavidnoj je razini. No, to nikako ne znači kako je nestalo „kužnih bolesti“ i barbarskog ponašanja“. Kako u odnosa prema djeci i starima, napuštenima i bolesnima, tako i prema ljudskom životu poput pobačaja i eutanazije; kako u odnosu prema dostojanstvu ljudi i obitelji, tako i u odnosu prema vjeri, Bogu i vječnosti. A da ne spominjem „poganski mentalitet rada i zarade na crno“, te neodgovorno ponašanje prema općim, društvenim stvarima, okolišu i prirodi koju su zbog pohlepe i neodgovornih pojedinaca zahvatile opasne kužne bolesti. Nije bez razloga papa Franjo enciklikom „Laudato si“ pozvao sve da se odgovornije ponašaju u odnosu prema ljudima, prema radu, životu i okolišu.

3. U današnjoj službi Riječi iz knjiga o Tobiji, te iz Isusovoga govora o posljednjim vremenima i posljednjem суду čuli dosta poučnih misli koje su u skladu s porukom spomenute dvojice sveta. Tobijina knjiga naviješta nadu i budi kod čitatelja religioznu svijest i vjernost. Knjiga je nastala u burnom razdoblju trećega stoljeća prije Krista. Tada je, naime, u Izraelu bila ugrožena vjera i molitva zbog okružja poganskog svijeta. Ljudi su postajali sve više svjesni kako vjernost Božjem zakonu i jedinstvo naroda ne zavise od prostora i od kraljeva koji narodom vladaju. Vjernost Bogu i jedinstvo naroda ne dolazi, dakle, iz mirne i bogate zemlja, a niti od jakoga kralja i stabilne vlade, nego iz duboke vjere i čvrste nade. U tom vidu interesantna je Tobijina knjiga koja opisuje dvije obitelji koje su uzor vjernosti Bogu u dijaspori (8. st.), a puna je snažnih mudroštnim izričaja iz jednostavnoga obiteljskoga života.

Kad je stari Tobit oslijepio i liječnici mu nisu mogli više pomoći, uputio svome sinu Tobiji posljednje riječi: „Sine moj, sjeti se svaki dan Gospodina Boga našega. Nemoj griješiti ili kršiti nje-gove zapovijedi.. Dijeli milostinju. Ne okreći lice od siromaha. Čuvaj se preljuba. Ne čini nikome što bi tebi samom bilo mrsko. Dijeli kruh s gladnima, a svojom odjećom odjeni gologa. U svakoj prilici hvali Gospodina Boga i moli ga da ti upravlja putove, da sve tvoje staze i namjere dobro završe.“ (4, 1-21). Iz ovih kratkih i jasnih poruka vidi se put i način kako će Tobija moći učvrstiti svoju vjernost Božjem zakonu, a njegova djeca i susjedi ostvariti međusobno jedinstvo, zajedništvo i slogu naroda. On će, naime, ostvariti uspjeh i sreća samo ako bude izvršavao i provodio ono što mu je otac prije smrti preporučio. A to b i se kratko moglo izreći jednom rečenicom: Neka „ljubi Boga iznad svega i neka se ne umara činiti dobro svojim bližnjima“. Jer, što god učinite jednome od ove moje najmanje braće meni ste učinili“ (Mt 25,40). To je ono što su čitavoga života radili sveti Benedikt i sveti Roko kojih se na ovom povijesnom mjestu posebice spominjemo. Uz zahvalu što su nas svojim životom i karizmom zadužili, upućujemo im usrdnu molitvu neka nam i dalje budu blizu kako bismo i u godinama koje su pred nama znali cijeniti, čuvati i boriti se za plemenite ideale reda, rada, pravednosti, zajedništva, brige za potrebne i ugrožene za koje su i oni svoje život nesebično istrošili. Sveti Roko i sveti Benedikte, molite za nas. Amen.

# ODREDBE

Broj: 932/2018.

Zadar, 9. srpnja 2018.

Predmet: Odluka o kazni izopćenja iz Katoličke Crkve

Don Stanko Grubić, klerik inkardiniran u Zadarsku nadbiskupiju, napustio je svećeničku službu 2016. godine. Tada mu je odlukom br. 1462/2016. od 7. studenoga 2016. izrečena kazna obustave (suspensio a divinis) u smislu kan. 1333. Zakonika kanonskog prava.

U međuvremenu stigla je na ovaj Ordinariat informacija da don Stanko Grubić vrši pastoralnu službu u evangeličko-luteranskoj zajednici sv. Petra u Hamburgu. Čin pristupanja protestantskim zajednicama kažnjivo je djelo raskola u smislu kan. 751 koje se kažnjava unaprijed izrečenom kaznom izopćenja prema kan. 1364 §1.

O težini svoje odluke don Stanko Grubić opomenut je 11. lipnja 2018. godine.

Budući da nakon opomene zbog kažnjivog djela raskola nije odstupio od tvrdokornosti, ovom  
ODLUKOM

proglašavam da je don Stanko Grubić izopćen iz Katoličke Crkve sa svim učincima i posljedica-  
ma u smislu kan. 1331. Spomenuta cenzura može biti otpuštena samo ako don Stanko Grubić  
odstupi od svoje tvrdokornosti prema kan. 1347 §2.

Protiv ove odluke može se uložiti utok pred Kongregacijom za nauk vjere prema čl. 2, § 2 Odredbi  
o pridržanim kažnjivim djelima.

Mons. Josip Lenkić, kancelar

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski.,

Dostaviti:

1. Don Stanko Grubić
2. Župnim uredima i samostanima u Zadarskoj nadbiskupiji
3. Arhiv, ovdje.

Broj: 987/2018.

Zadar, 20. kolovoza 2018.

Predmet: 42. KATEHETSKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima, vjeroučiteljima i župnim katehetama Zadarske nadbiskupije

Draga braće i sestre!

S radošću vas pozivam na 42. Katehetski dan Zadarske nadbiskupije koji će se održati u subotu 1. rujna 2018. godine, u prostorijama župe Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru, sa slijedećim programom:

9:30 Srednji čas (nagovor o. Nadbiskupa)

10:00 Uvodna riječ: mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup i don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda

10:15 Predavanje: dr. sc. Jerolim Lenkić: „Brak i obitelj u ozračju etičkog relativizma“

10:45 Rasprava

11:00 Stanka i okrjepa

11:30 Predavanje: mr. sc. Dario Tičić: „Eklezijalno-pastoralni karakter proslave Branimirove godine: Nin 879.-2018.

12:00 Rasprava

12:15 Rad u skupinama

13:15 Izvješća o radu u skupinama

13:45 Plenum

Događanja u novoj pastoralnoj godini 2018./2019.

14:00 Zajednički objed

Sve vas s radošću očekujem i u Gospodinu pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 1038/2018.

Zadar, 30. kolovoza 2018.

Predmet: Prigodne obavijesti o hodočašću na Udbinu

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Hodočašća i pučke pobožnosti bile su i ostale izvrstan i prokušan način odgoja u vjeri. Na njima se ljudi upoznaju, uče moliti i dijeliti slične radosti i probleme. A vjera, znamo, nije samo individualna i osobna, nego i zajednička stvarnost. Zbog toga treba razvijati osjećaj za te pobožnosti. Njima je Kongregacija za Božanski kult posvetila poseban Direktorij, a prevela ga je i objavila KS 2003.

Ove godine Dan hrvatskih mučenika na Udbini slavimo u subotu 8. rujna, na blagdan Rođenja BDM - Male Gospe. Euharistijsko slavlje počinje u 10:30 sati, a predvodi ga mons. Mate Uzinić, dubrovački biskup. Prije misnog slavlja je pobožnost Križnoga puta s Krbavskoga polja u 8:45 sati (od crkve Sv. Marka na Krbavskom polju prema Crkvi hrvatskih mučenika na Udbini).

Potičem župnike neka animiraju vjernike da se odazovu na proslavu Dan hrvatskih mučenika na Udbini. Detaljne napomene i tehničke upute župnicima i voditeljima hodočasnika poslao je Ordinariat Gospicko-senjske biskupije na župne urede kako bi se informiralo vjernike.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

## ODREDBE

Broj: 1064/2018.

Zadar, 3. rujna 2018.

Predmet: Kolonije bogoslova Zadarske nadbiskupije

Svim bogoslovima Zadarske nadbiskupije

Poštovani bogoslovi,

Ovogodišnje kolonije bogoslova Zadarske nadbiskupije održat će se u župi Rođenja Bl. Djevice Marije u Selinama od 9.-11. rujna 2018. godine. Zajednički polazak iz Zadra (ispred Sjemeništa) u nedjelju, 9. rujna 2018. u 18 sati. Sa sobom je potrebno ponijeti Časoslov.

Sve vas s radošću očekujem i u Gospodinu pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

# IMENOVANJA I RAZRIJEŠENJA

Broj: 925/2018.

Zadar, 30. kolovoza 2018.

Predmet: Razrješenja i imenovanja u Zadarskoj nadbiskupiji

Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika

Dekanatski uredi u Nadbiskupiji

1. Don Mario dr. sc. Soljačić razriješen je službe župnika u župama Ugljan i Lukoran i imenovan župnikom u župama Murvica i Briševu (dekret broj: 906/2018., od 10. srpnja 2018.);
2. Don Ivan Babjak imenovan je župnikom u župama Ugljan i Lukoran (dekret broj: 907/2018., od 10. srpnja 2018.);
3. Don Ivica mr. Jurišić razriješen je službe župnika u župama Murvica i Briševu i imenovan župnikom u župama Ljubač i Radovin (dekret broj: 908/2018., od 10. srpnja 2018.);
4. Don Jerolim dr. sc. Lenkić razriješen je službe župnika u župama Ljubač i Radovin i dopušta se "subotnje vrijeme" prema Direktoriju za službu i život prezbitera (dekret broj: 909/2018., od 10. srpnja 2018.);
5. Don Tomislav Dubinko razriješen je službe župnika u župi Sv. Filip i Jakov i Sikovo i imenovan župnikom u župi sv. Ante Padovanskog u Zadru-Smiljevac (dekret broj: 910/2018., od 10. srpnja 2018.);
6. Don Mladen Kačan razriješen je službe župnika u župi sv. Ante Padovanskog u Zadru-Smiljevac i imenovan župnikom župe Galovac (dekret broj: 911/2018., od 10. srpnja 2018.);
7. Don Jerko Vuleta razriješen je službe upravitelja župe Galovac - dok ostaje župnikom Zemunika (dekret broj: 912/2018., od 10. srpnja 2018.);
8. Don Slavko Ivoš razriješen je službe župnika u župama Veli Iž i Mali Iž i imenovan župnikom u župama Silba i Premuda (dekret broj: 913/2018., od 10. srpnja 2018.);
9. Don Damir Šehić razriješen je službe župnika u župama Silba i Premuda - šalje se na studijsku godinu u Rim (dekret broj: 914/2018., od 10. srpnja 2018.);
10. Don Darko Marušić razriješen je službe župnika u župi Gorica-Raštane i imenovan župnikom župe Perušić (dekret broj: 915/2018., od 10. srpnja 2018.);
11. Don Tomislav Končurat, mladomisnik razriješen je službe pastoralnog suradnika u župi Zadar Puntamika i imenovan župnikom župe Gorica-Raštane (dekret broj: 916/2018., od 10. srpnja 2018.);
12. Don Tomislav Vlahović razriješen je službe župnika župe Perušić i imenovan župnikom u župama Sali, Žman i Luka (dekret broj: 917/2018., od 10. srpnja 2018.);
13. Don Dario Matačić razriješen je službe župnika u župama Sali, Žman i Luka i imenovan župnikom župe Sv. Filip i Jakov, sa filijalom Sikovo (dekret broj: 918/2018., od 10. srpnja 2018.);
14. Don Thomas Vargas razriješen je službe župnika u župama Drage i Vrgada – vraća se u matičnu biskupiju (Filipini) (dekret broj: 919/2018., od 10. srpnja 2018.);
15. Don Ivan Jordan, mladomisnik razriješen je službe pastoralnog suradnika u župi Uznesenja BDM u Zadru-Belafužu i imenovan župnikom u župama Drage i Vrgada (dekret broj:

## IMENOVANJA

920/2018., od 10. srpnja 2018.);

16. Don Luka Šustić, mladomisnik razriješen je službe pastoralnog suradnika u župi Kraljice mira u Zadru-Stanovi i imenovan župnikom u župama Veli Iž i Mali Iž (dekret broj: 921/2018., od 10. srpnja 2018.);

17. Fra Nikica Devčić OFM imenovan je župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Zadru-Voštarnica (dekret broj: 983/2018., od 10. kolovoza 2018.);

18. Mons. Šime Perić imenovan je kapelanom sestara Benediktinki Svetе Marije u Zadru (dekret broj: 986/2018., od 10. kolovoza 2018.);

19. Don Zdenko dr. sc. Dundović razriješen je službe župnika u župama Zadar-Ploče i Dračevac Zadarski (dekret broj: 991/2018., od 20. kolovoza 2018.);

20. Fra Žarko Relota, OFMConv. imenovan je župnikom u župama Zadar-Ploče i Dračevac Zadarski (dekret broj: 992/2018., od 20. kolovoza 2018.);

21. Don Dario Matak razriješen je službe dekana Dugootočkog dekanata (dekret broj: 1030/2018., od 30. kolovoza 2018.);

22. Don Mario dr. Soljačić razriješen je službe dekana Uglijanskog dekanata (dekret broj: 1031/2018., od 30. kolovoza 2018.);

23. Don Tomislav Sikirić razriješen je službe dekana Zadar-Istok dekanata (dekret broj: 1032/2018., od 30. kolovoza 2018.);

24. Don Ivica mr. Jurišić razriješen je službe dekana Zemuničkog dekanata (dekret broj: 1033/2018., od 30. kolovoza 2018.);

25. Don Zdenko dr. sc. Dundović razriješen je službe člana Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije za Izbornu jedinicu: dekanat Zadar-Istok (dekret broj: 1034/2018., od 30. kolovoza 2018.);

26. Don Tomislav Dubinko razriješen je službe člana Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije za Izbornu jedinicu: dekanati Biograd i Pašman (dekret broj: 1035/2018., od 30. kolovoza 2018.);

27. Don Darko Marušić razriješen je službe člana Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije za Izbornu jedinicu: dekanati Nin i Zemunik (dekret broj: 1036/2018., od 30. kolovoza 2018.);

28. Don Dario Matak razriješen je službe člana Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije za Izbornu jedincu: dekanati Ugljan, Dugi otok i Silba (dekret broj: 1037/2018., od 30. kolovoza 2018.);

29. Don Roland Jelić imenovan je ravnateljem Katoličke osnovne škole „Ivo Mašina“ u Zadru (dekret broj: 1054/2018., od 30. kolovoza 2018.).

Dekan je dužan zastupati Nadbiskupski ordinariat u primopredajama župa tako da pomogne župniku pripremiti primopredaju župe, prema obrascu propisanom u Zadarskoj nadbiskupiji, te je provesti prema Nadbiskupovoj odredbi. Dužan je zatim Zapisnik o primopredaji župe dostaviti Nadbiskupskom ordinarijatu.

S poštovanjem Vas pozdravljam,

don Josip Lenkić, kancelar

# IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

## VRANA: ZAVJETNA SVETKOVINA SV. NEDILJICE

Zavjetna svetkovina sv. Nediljice, ranokršćanske mučenice, svečano je proslavljena u nedjelju 1. srpnja u svetištu sv. Nediljice u Vrani koncelebriranim misnim slavlјem koje je za vanjskim oltarom u velikom maslinskem parku toga svetišta predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Čovjek je u svojim moćima razuma, volje i srca ranjeno biće. Razum bi ga trebao dovesti do pune istine. A često podliježe zavodljivim ideo-logijama i krivim naučavanjima. Zavodnici su, nažalost, imali i još uvijek imaju puno uspjeha. Bog je čovjeka obdario slobodnom voljom i savješću koja bi ga trebala upozoriti kad je na krivom putu. A ona je često pospana i mrtva.

Čovjekovo srce koje bi imalo biti puno dobrote i topline, biva često ispunjeno mržnjom i neterancijom. Nikakvo onda čudo što se čovjek osjeća nemoćan, izranjen i slab“ upozorio je mons. Puljić u propovijedi, istaknuvši da vjernički život molitve i sakramenata pomaže ljudima odupirati se zavođenjima svijeta i liječiti rane.

„Ne bi se valjalo zaustaviti na pesimističkoj slici o čovjeku. On jest ranjen i izložen brojnim zavođenjima, požudama i strastima. Ali, on

je otkupljen i spašen. Zaslugom muke, smrti i uskrsnuća Isusa Krista ljudi su po krštenju postali djeca Božja“ istaknuo je mons. Puljić. Nalazio je da molitva, sakramenti i dobra djela, a osobito sakrament isповijedi, pomaže ljudima mijenjati se te da se za vrline o kojima govori i sveti Pavao: ljubav, strpljivost, blagost, dobrota, milosrđe i zahvalnost, treba boriti i izboriti.

U svjetlu navještenog evanđelja o uskrsnuću Jairove kćeri, nadbiskup je rekao da taj slučaj govori o velikom otajstvu beskrajne dobrote nebeskog Oca koji je posao svoga Sina da nas osloboди i spasi. Nadstojnik sinagoge, otac kćeri na samrti, razuman je i dobar sugovornika koji je svojom vjerom i ponašanjem dirnuo Isusovu ljubav i dobrotu, rekao je nadbiskup. Potaknuo je puk da moli poput Jaira i sklapa ruke da nam Isus pomogne.

„Ne umarati se dizati ruke prema nebu da Bog blagoslovi naše obitelji i rad u Crkvi, tvornici, politici. Valja nam jačati vjeru u moć molitve i sakramentalne milosti koja pomaže u jačanju našeg duha da ne podlegnemo zavođenjima svijeta. Ne smijemo se umoriti raditi na sebi, obraćati se i popravljati. I koristiti se blagom molitve i sakramenata u učvršćenju vjere naše“ potaknuo je mons. Puljić, istaknuvši da je po-uka tog biblijskog teksta kako je za spasenje i ozdravljenje važna Isusova rečenica koju je uputio usplahirenom Jairu: ‘Samo vjeruj!‘.

„Ako do sada nisi vjerovao, sada povjeruj! Nije kasno! Sve se da spasti vjerom u Boga. Vjera je nužna za spasenje. Jair je vjerom i upornim razgovorom s Isusom doživio čudo ozdravljenja kćeri jedinice. Ako se ne razgovara s Isusom ili ga se odstranjuje iz svoje duše, sredine i obitelji, ljudi gube smisao, zapliću se u prolaznom svijetu, izgube se i obole“ upozorio je mons. Puljić. Kada se Isusa traži kao Jair i podje do njega, s njim razgovara, traži i moli pomoći, onda se događaju čuda, vraća



se duševno i tjelesno zdravlje.

„Gospodin i danas nastavlja izobilja dijeliti svoju milost svima koji vjeruju, mole se, kaju, isповijedaju svoje propuste i grijeha. Vjerom i sakramentima Crkva pruža milosnu zaštćenost i sigurnost koja rađa osjećajem kako smo nošeni valovima milosti.

Nošeni time, vjernici iz svih dijelova Zadarske nadbiskupije od ranog jutra prolaze perivojem u Vrani i traže ispjedaonicu gdje ih svećenici odrješuju od tereta grijeha, zazivaju Božju pomoć i blagoslov“ poručio je nadbiskup Puljić, poželjevši da sv. Nedjeljica koju puk rado časti i u njen se zagovor stoljećima preporuča, svima isprosi čvrstu vjeru poput Jairove.

### **DON MARIO SOLJAČIĆ, župnik Ugljana i Lukorana, NOVI DOKTOR ZNANOSTI**

Don Mario Soljačić obranio je doktorski rad pod naslovom ‘Književni prilozi u Katoličkoj Dalmaciji (1870.-1898.)’ u četvrtak 21. lipnja 2018. godine u Svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru pred Stručnim povjerenstvom u sastavu: redoviti profesor filologije dr. sc. Tihomil Maštrović, izvanredna profesorica dr. sc.



Zvjezdana Rados, Odjel za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Zadru te izvanredni profesor dr. sc. Robert Bacalja. Don Mario je rođen u Drenovcima 18. veljače 1964. godine, a za svećenika je zaređen 25. ožujka 1990. godine u Zadru. Diplomirao je Hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zadru 1990. godine.

Dosada je obavljao službu župnika u Visočanima (1992.-1994.), u župi Kraljica Mira na Stanovima u Zadru (1994.-1998.), u župi blaženoga Alojzije Stepinac (Bili Brig) u Zadru (1998.-1999.), u župi Svetoga Šime u Zadru i sv. Nikole u Crnom (1999.-2003.), kad je bio voditelj vjeronauka za studente. Župe u Preku i Sutomišćici preuzeo je 2008. do 2013., kada je imenovan upraviteljem župa u Ugljanu i Lukoranu. Bio je član Svećeničkog vijeća (2005.-2010.), a sada je dekan Ugljanskog dekanata.

U sklopu svećeničke rekolekcije u Zadru u siječnju 2017. godine don Mario je održao zapoženo predavanje o don Ivi Prodanu kao velikanu katoličke i hrvatske misli. Radujemo se i čestitamo novom doktoru don Mariju Soljačiću na postignutom akademском gradusu na Sveučilištu u Zadru.

### **ZADAR: SVETKOVINA SV. BENEDIKTA KOD BENEDIKTINKI U CRKVI SV. MARIJE**

Svetkovina sv. Benedikta, utemeljitelja Benediktinskoga reda i zaštitnika Europe, svečano je proslavljena kod zadarskih benediktinki u srijedu 11. srpnja. Ta je zadarska zajednica sa svojih sedamnaest redovnica najstarija zajednica u Hrvatskoj i druga najstarija ženska benediktinska zajednica u svijetu.

Svečano večernje euharistijsko slavlje u benediktinskoj crkvi Sv. Marije predvodio je mladomisnik iz zadarske katedrale Sv. Stošije Luka Šustić u zajedništvu s pristiglim svećenicima koji su uveličali slavlje zadarske redovničke zajednice. U prezbiteriju tamošnje crkve okupile su se benediktinke koje su predvodile liturgijsko pjevanje, a sudjelovale su i u navještaju svetopisamskih tekstova i Molitvi vjernika.

Uvodeći u misno slavlje podsjetio je da Crkva slavi sv. Benedikta opata, zaštitnika Europe, koji je, kako je rekao, svojim životom i poslaniem ostvario životni cilj – povezanost s Bogom. Taj je svoj cilj ostvario preko gesla „Moli i radi“ po kojemu žive i djeluju zadarske benediktinke, poručio je mladi svećenik Šustić koji je prvo svećeničko zvanje iz katedralne župe sv. Stošije nakon šezdeset godina.



U homiliji je ukazao na život sv. Benedikta i važnost njegova redovničkoga pravila „Moli i radi”. Premda je bio rođen u bogatoj obitelji, nije mario za materijalno. Težio je za trajnom srećom koju je našao u Bogu. Nastojao je svojim životom slijediti Božja pravila. Molitva i rad trebaju ići zajedno. Nema boljega životnoga puta od „moli i radi”, poručio je propovjednik.

U tom kontekstu uputio je i na važnost Božjih zapovijedi za sretan ljudski život. Božje zapovijedi su besmrtna pravila koja oblikuju naš život i djelovanje. Mudar čovjek ih ne odbacuje i ne prezire. Nastoji svojim životom slijediti Božja pravila. I sveti Benedikt kojega slavimo slijedio je put poslušnosti Gospodinu. Oblikovao je svoj život prema Božjim pravilima i zakonima, rekao je mladomisnik. Osvrnuvši se na zajednicu zadarskih benediktinki, poručio je kako grad Zadar može biti ponosan što u njemu postoje i žive osobe koje slijede primjere svetoga Benedikta. Možemo biti ponosni što u ovom našem gradu žive osobe prema njegovu redovničkom pravilu, što se u ovom gradu i nadalje širi duh svetoga Benedikta, oca europske kulture i uljudbe. Vratimo se toj kulturi i uljudbi. Vratimo se toj svetoj baštini. Povjerimo Gospodinu svoju sadašnjost i budućnost, poručio je, uz ostalo, u homiliji svećenik Šustić. Na kraju misnoga slavlja podijelio

je svoj mladomisnički blagoslov prvo redovnicama tога samostana, a zatim okupljenim vјernicima.

Jutarnje blagdansko misno slavlje u crkvi Sv. Marije predvodio je pročelnik Teološko-katehetskoga odjela Sveučilišta u Zadru dr. Elvis Ražov.

Ženski benediktinski samostan Sv. Marije osnovan je 1066. godine na istočnoj strani nekadašnjega rimskoga foruma. Smatra se da su samostan osnovali benediktinci iz Sv. Krševana već

prije 906. g., kad se spominje opatica Agape. Proživio je sva burna stoljeća, a ratne 1943. godine porušen je do temelja za bombardiranja grada. Tadašnje redovnice preselile su se u Nadbiskupsko sjemenište Zmajević u kojem su ostale sve do povratka u obnovljeni samostan 1970. godine.

### **Priopćenje Zadarske nadbiskupije u svezi s napadom na župnika u župi sv. Josipa na Plovaniji u Zadru**

U nedjelju 5. kolovoza u župi sv. Josipa na Plovaniji u Zadru dogodio se incident i fizički napad na župnika don Martina Jadreška o čemu je istoga dana župnik obavijestio policiju.

Naime, u 7,45 sati u župnu crkvu sv. Josipa ušla su dva mladića koji su se izrugivali i neprimjereno ponašali u sakralnom prostoru. Pri tome su po crkvi proljevali i neko piće, najvjerojatnije pivo. Gospođe, koje su u to vrijeme bile u crkvi, to su vidjele i o tome obavijestile župnika don Martina i opisale kako izgledaju mladići koji su to učinili.

Don Martin je potom video kako se ta dva mladića nalaze u dvorištu crkve i sjede na klupi. On ih je tada fotografirao, a oni su se usprotivili i fizički nasrnuli na župnika. U pomoć je tada priskočio susjed koji je pokušao obraniti don Martina pred nasrtajem dvojice mladića. Don

Martin je, međutim, pri tomu zadobio lakše tjelesne ozljede.

Župnik don Martin je o tomu obavijestio policiju. A postoje i svjedoci koji su vidjeli vandalsko ponašanje u crkvi i njihov nasrtaj na župnika. Župnik don Martin napominje da je u prethodnom vremenu već dva puta prijavio policiji nepoznatog počinitelja za pisanje neprimjerenih grafita koji su se pojavili na zidovima župne crkve prije dva mjeseca.

Za ovaj čin obešćivanja crkvenog prostora koji je rezultirao i napadom na njega, don Martin kaže kako nije učinjen iz koristoljublja, već iz mržnje prema Crkvi, te smatra da je motiv svega nesnošljivost prema vjeri. To potvrđuje i facebook profil jednoga od tih mladića kojega su župljani kasnije otkrili i o tomu izvjestili župnika.

Zadarska nadbiskupija oštro osuđuje blasfemično ponašanje u sakralnom prostoru crkve sv. Josipa na Plovaniji, koje je kulminiralo i fizičkim nasrtajem na župnika. To izaziva osudu i zgražanje. Nadati se da će roditelji dotičnih mladića pomoći svojoj djeci da se odgovorno ponašaju, a tijela sigurnosti učiniti sve da ne bude takvih izgreda u našem gradu u Nadbiskupiji.

#### **Priznanje Općine Pakoštane don Thoma-su Vargasu župniku Draga i Vrgade za misijsku pastoralnu službu**

Don TOMAS VARGAS rođen u Mobu (Republika Filipini) 14.11.1967. U našu domovinu došao je 1993. godine na studij u pulsko Biskupij-

sko misijsko sjemenište Redemptoris Mater, te je u Puli i ređen 08.06.2002. Služio je kao Župni vikar u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zadru -Belafuži te 24.08.2015. godine preuzima župu Sv. Ante Padovanskog u Dragama a zatim i župni ured Presvetog trojstva u Vrgadi. Dolaskom u Drage pokrenuo je mnoge radne akcije na uređenju župne crkve i izgradnji ogradnog kamenog zida oko župne crkve, a njegov misijski pastoralni rad posebno je prepoznatljiv i hvala vrijedan jer je uveo svakodnevne Sv. mise, u Adventu Zomice, rado je organizirao procesije i druga vjerska događanja u Župi, te bio na raspolaganju za pomoći i dužim župama. Općinsko vijeće Općine Pakoštane dodjeljuje Don TOMAS VARGAS Priznanje Općine Pakoštane kao izraz javnog priznanja za misijsku pastoralnu službu u župi Sv. Ante Padovanskog u Dragama te razvijanju društvenih odnosa i ugledu Općine Pakoštane.

#### **REAKCIJA ZADARSKE NADBISKUPIJE NA NEKOREKTNI I MANIPULATIVNI NASLOV ČLANKA SLOBODNE DALMACIJE O SLUČAJU NA PLOVANIJI**

Ovdje donosimo slijed očitovanja Zadarske nadbiskupije glede fizičkog napada dvojice mladića na don Martina Jadreška, župnika župe sv. Josipa na Plovaniji u Zadru koji se dogodio u nedjelju, 5. kolovoza 2018. g. Nakon što su dvojica mladića u jutarnjim satima toga dana upali u crkvu, prijetili prisutnim župljankama a onda nasrnuli i na župnika don Martina Jadreška, slučaj je završio kod policije i na Prekršajnom sudu. O slučaju su se oglasili i mnogi mediji.

I. Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije očitovao se odmah o slučaju dan poslije tog događaja, u ponedjeljak 6. kolovoza, Priopćenjem poslanom zadarskim medijima, dopisništвima i IKI koje su i objavili, a može se pročitati i na sljedećoj poveznici:

<http://www.zadarskanadbiskupija.hr/?p=28437>

II. Budući da su se u međuvreme-



nu u nekim medijima pojavili neistiniti napis u kojima se „okrenula pila naopako“ pa je ispalo da je „župnik napao mladiće“, u utorak 7. kolovoza Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije e-mailom dobio je zamolbu iz redakcije Slobodne Dalmacije za odgovorom na dodatna tri pitanja:

„Poštovana,

Vezano uz jučerašnje priopćenje, a nastavno na današnji dan i završetak istrage oko incidenta u župi Sv. Josipa na Plovaniji molila bih odgovorena slijedeća pitanja:

1. Naime, kako je presudom Prekršajnog suda u Zadru utvrđeno da nije bilo fizičkog napada na svećenika don Martina Jadreška, već je dvojici Zadrana izrečena novčana kazna od 150 kuna samo za drsko ponašanje, molimo Vas da pojasnite i komentirate od kuda onda informacije da su Zadrani fizički napali svećenika?

2. U dijelu istrage također se navodi kako je don Jadreško mladiće neovlašteno fotografirao i napao drvenim stolom, pa Vas molim da tokomentirate jer don Jadreško nije dostupan na mobitel?

3. Je li don Jadreško prošao liječnički pregled nakon napada i postoji li o tome medicinska dokumentacija?

S poštovanjem, Božana Sviličić, Slobodna Dalmacija“.

Odgovori koje smo na ta pitanja poslali Slobodnoj Dalmaciji u četvrtak 9. kolovoza glase:

Poštovani, na Vaša pitanja odgovaramo slijedeće:

Prema svjedočanstvima očevidaca koje, prema njihovim riječima, dosad nitko nije kontaktirao, gledom na spomenuti incident u župi sv. Josipa u Zadru, dogodio se fizički napad na svećenika don Martina Jadreška.

Gospođa Slavka Mikulić je čula zvuk nalik bačenoj petardi ispred crkve, svjedočila je ulasku dvojice mladića u crkvu te njihovom pokušaju ulaska u oltarni prostor. Njoj i prisutnim župljankama mladići su upućivali prijetnje unutar prostora crkve. Jedan od njih otvorio

je limenku pive i prolio njen sadržaj sredinom crkve po podu, od oltara prema izlaznim vratima. Nakon toga, gospođa Mikulić pozvala je svećenika Jadreška koji je otisao u dvorište upozoriti ih na nedolično ponašanje, pri čemu je i fotografirao provokatore.

Jedan od mladića, Neven Ocelli, tada je zaprijetio župniku i polio ga pivom, te je prvi nasnuo na župnika. Ocelliju se u tom napadu tada pridružio i njegov priatelj.

Sve je to vidjela gospođa Julijana Caleb iz susjedne kuće, te je zgrožena viđenim kao i urlicima prestrašenih župljanki koje je čula, pozvala policiju i svoga supruga Jadranka Kaleba. Gospodin Caleb je odmah preskočio zid od dvorišta i otisao braniti svećenika don Martina, koga su napali dvojica mladića.

Koliko je situacija bila ozbiljna, pokazuje i to što je gospodin Caleb poluodjeven i bos istrčao iz svoje kuće da priskoči župniku u pomoć. Prilikom je i bio kako don Martinu ide krv iz usta.

Don Martin se okrenuo od mladića i otisao u crkvu, želeći da se izbjegne daljnji sukob. Međutim, napadači su ga slijedili i nastavili su ga napadati i u crkvi, njega i gospodina Jadranka Kaleba koji ga je pokušao zaštiti.

Kada su mladići župnik Jadreško i gospodin Caleb izbacili iz crkve, oni su u dvorištu crkve pričekali gospodina Kaleba da izađe iz crkve. Kad je on izašao, mladići su opet prijetili gospodinu Kalebu, izazivali su daljnji sukob i najavili mu svoj povratak riječima: ‘Vratit ćemo se!’.

Nažalost, unatoč brojnim svjedocima toga fizičkog napada na župnika, u medijima je izašla neistinita izjava oca jednog od napadača, koji i nije bio prisutan kod samog događaja.

Bilo bi ispravnije i pravednije da su se saslušali i uzeli iskazi svih sudionika incidenta i svjedoka, a ne samo don Martina, pa bi i “presuda” bila korektnija. Međutim, to se, nažalost, nije dogodilo.

Netočno je da je don Martin napao mladiće, već se on branio pred njihovim napadima i udarcima.

## IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Župnik don Martin Jadreško i gospodin Jadranko Caleb, koji je priskočio u pomoć u obrani župnika, bili su kod liječnika i obojica imaju medicinsku dokumentaciju koja potvrđuje da su zadobili lakše tjelesne ozljede.

Gospodin Caleb ima i fotografije ozljeda koje je zadobio na svom tijelu.

Zadarska nadbiskupija

III. Komentar:

a. Kao što je iz priloženoga vidljivo, Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije reagirao je odmah svojim Priopćenjem temeljem informacija iz razgovora sa župnikom don Martinom Jadreškom i ono je poslano redakcijama u Zadru i IKI, u ponedjeljak, 6. kolovoza u 15,07 sati.

b. Stoga začuđuje nekorektan i manipulativan nadnaslov Slobodne Dalmacije od petka 10. kolovoza u kojem stoji 'Nova verzija priče', te veliki naslov: „Napokon se oglasila Nadbiskupija, tvrde da imaju dokaze da je svećenik bio napadnut...’

Prvo: Nema 'nove verzije priče' o slučaju, barem ne od strane Zadarske nadbiskupije, nego samo dodatnih podataka. Drugo priopćenje Nadbiskupije koje sadrži odgovore na tri pitanja, što je poslano samo Slobodnoj Dalmaciji koja je to i tražila, upotpunjeno je novim, dodatnim podacima nakon razgovora sa svjedocima. Nakon primljenih pitanja novinarke Slobodne Dalmacije, a u želji za što potpunijim odgovorom i u interesu javnosti, razgovaralo se osobno sa svjedocima na licu mjesta u župi sv. Josipa, među kojima je i gospodin Jadranko Caleb koji je pomogao braniti župnika od nasilnika.

Drugo: Netočan je, manipulativan i tendenciozan naslov Slobodne Dalmacije da se 'Nadbiskupija napokon oglasila'. To ne odgovara istini, jer to je učinjeno prvoga dana nakon što se napad na župnika dogodio, u ponedjeljak 6. kolovoza. Već u tom prvom Priopćenju iznijelo se glavne elemente slučaja, kao i osuda toga čina. Uostalom, to potvrđuje i uvod novinarke SD-a koja je pitanja poslala u utorak 7. kolovoza, a glasi: „Vezano za jučerašnje priopćenje,

a nastavno na današnji dan i završetak istrage...“.

Treće: Može se postaviti pitanje, je li nekome možda nije odgovarala „verzija priče“ iz prvog Priopćenja u kojemu je opisano ono bitno što se dogodilo i osnovne informacije o događaju? Naime, u prvom Priopćenju Zadarska nadbiskupija je iznijela i opis situacije koja se odvila, prema kazivanju don Martina, a ne samo što misli o tom fizičkom napadu mladića. Dakle, pruženim informacijama učinila je i više od onoga što je od nje traženo i što su možda neki očekivali.

Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije ima korrektnu suradnju s medijima, kao i sa Slobodnom Dalmacijom. Stoga izražavamo žaljenje da su otvorenost i raspoloživost u davanju traženih odgovora izmanipulirani naslovom i uvodom u članak koji čitatelja u startu navodi na potpuno krivi trag i pomisao kako Nadbiskupija nije pravovremeno reagirala ili da nije izjavila što je smatrala potrebnim.

Dapače, na dodatno traženje Slobodne Dalmacije (SD), Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije učinio je dodatni trud nakon primljenih pitanja SD-a i radi još cijelovitijeg uvida u slučaj i pružanja dodatnih pojašnjenja otisao na lice mjeseta u župu sv. Josipa, te je temeljem detaljnog razgovora sa svjedocima poslao odgovore Slobodnoj Dalmaciji drugi dan nakon što su pitanja stigla, u četvrtak 9. kolovoza, a ne četvrti dan nakon što su primljena pitanja Slobodne Dalmacije, kako nažalost sugerira članak objavljen 10. kolovoza.

### ŠKABRNJA: MISNO SLAVLJE NA SVET-KOVINU VELIKE GOSPE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je na svetkovinu Velike Gospe u srijedu 15. kolovoza svečano misno slavlje u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji, potom i procesiju s Gospinim kipom kroz to stradalničko mjesto. Na tu svetkovinu u Škabrnji se tradicionalno okuplja brojni puk, među kojima i mnogi iz inozemstva, a sa škabrnjskih kuća vijori se hrvatski barjak.

„S Marijom želimo graditi novo društvo i od



srca zahvaliti za tolike vrijedne žene i majke iz hrvatskog obiteljskog stabla diljem Lijepe naše ‘kojega bure ne iščupaše i požari ne izgoriše, čija jaka stabla i žile ne uginuše, niti sokovi ne presahnuše, kako je 1932. g. pisao naš vrli umjetnik Ivan Meštrović. Svjesni nezamjenjive uloge Majke Božje u povijesti spasenja, kao i svih vrijednih žena i majki iz roda hrvatskoga koje nam očuvaše lozu našu, osjećamo potrebu trajno se vraćati upravo tim korijenima“ naglasio je mons. Puljić.

Zahvalio je Bogu za dobrotu koja nam se preko Marije očitovala u mnogim divnim ženama i majkama kroz burnu hrvatsku povijest, potaknuvši puk neka moli Mariju da čuva obitelji. „Potrebno je stalno upućivati naše vapaje i molitve Gospu jer proživljavamo veliku krizu obitelji. A budućnost Crkve i naroda u rukama je dobrih očeva i majki“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je da „svetišta diljem domovine postaju školama marijanske duhovnosti, liječilište duša, mjesta vjerničkih nadahnuća i duhovnoga ozračja, ‘duša duše hrvatske’.“

Da Marija nije zasjala po Božjem obećanju u zoru povijesti kad su Adam i Eva istjerani iz raja, nad ljudima bi se prostiralo tamno nebo bez nade. Marija je nada čovječanstva, bez nje koja je početak boljega svijeta tonuli bismo još više u gluhoj noći beznađa“ upozorio je nad-

biskup, naglasivši da se Mariju štuje i doživljava kao majku koja njeguje, pazi i štiti. Otuda i brojni naslovi u lauretan-skim litanijama: Majko dobroga savjeta, Djevice vjerna, Pomoćnice kršćana, Zdravlje bolesnih, Utočište grešnika, Majko Crkve, Majko obitelji, moli za nas!

„Marija na nebo uznesena nije nas napustila i ostavila same na zemlji. Dapače, postala je srce Crkve u hodu i nastavila svoju brigu i zagovor za sve koji se oko nje okupljaju, s pouzdanjem joj se mole i ustrajno je časte. Ne može se zamisliti Crkva bez Marije. Marija je stvarno darovana nada u koju su položena nebeska obećanja i ostvarene Božje nakane. Ona je očuvala brojne obitelji od raspadanja i propasti, utješila tolike nemoćne i bolesne. Ona je bdjela i čuvala naš narod i očuvala ga od krivovjerja, zaustavila turska osvajanja pred Korčulom i Tivtom, pred Sinjom i Petrovaradinom.

Naša prošlost prožeta je marijanskim duhom i njenom pobožnošću. Po toj smo vjeri bili prepoznatljivi diljem Europe i svijeta. Tako je bilo kroz stoljeća. Tako neka bude danas i uvijeke“ potaknuo je zadarski nadbiskup u propovijedi u Škabrnji.

### **BELAFUŽA, ZADAR: SVETKOVINA VELIKE GOSPE, VEĆERNJE MISNO SLAVLJE**

Na svetkovinu Velike Gospe u srijedu 15. kolovoza, u svetištu Gospe Maslinske u župi Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru, večernje koncelebrirano slavlje za vanjskim oltarom ispred župne crkve predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Ususret trećem susretu hrvat-

## IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

skih katoličkih obitelji u Solinu, u propovijedi je mons. Puljić govorio o Mariji Majci Crkve, Majci obitelji i materinstva, zaštitnici života i obitelji.

„Po majčinoj žrtvi svi smo dobili život i grijali se na njezinoj ljubavi. Majčinstvo kao čudoredni i veliki duhovni čin uvijek pobuđuje divljenje, poštovanje i predstavlja se kao ljudski i moralni ideal“ rekao je nadbiskup. Za takav ideal opisao je primjer sv. Ivanke Beretta iz Bergama, prve liječnice koja je uzdignuta na čast oltara te je proglašena zaštitnicom trudnica, djece i promicatelja kulture života. Rodila se u brojnoj obitelji, a 1955. g. udala se za inženjera Petra Mollu. Rado je išla na misu, čitala Sveti Pismo, redovito molila krunicu i bila vrlo angažirana u župi i apostolatu.

U braku su dobili troje djece, a tijekom četvrte trudnoće Ivanka je otkriven tumor na materinci. Predlagali su joj da pobaci dijete kako bi je mogli operirati. Ona je izjavila: „Ako morate



birati između moga i djetetova života, ne oklijevajte. Izaberite dijete i spasite ga“. Predana u Božje ruke, u molitvi je proživjela šest mjeseci čekajući rođenje kćeri Ivane Emanuele koja se rodila na Veliku subotu 1962. g. Dijete je rođeno živo i zdravo, a Ivanka je sedmi dan nakon poroda s molitvom na usnama „Isuse, ljubim Te“ preminula u bolnici u Monzi, rekao je nadbiskup. U propovijedi prigodom njenog proglašenja svetom, sv. Ivan Pavao II. je rekao: „Po

primjeru Krista koji je ljubio svoje do kraja, i ova je sveta majka obitelji junački ostala vjerna zadaći koju je preuzeila na dan vjenčanja“, istaknuo je mons. Puljić.

„Našem vremenu i društvu potrebni su hrabri promicatelji kulture života. Potrebne su krepsne i duhovne žene i majke koje imaju veliko srce, snažnu i stabilnu vjeru“ poručio je nadbiskup Puljić, istaknuvši da u svijetu izvrnutih vrednota, loših primjera i ponuda treba pomoći suvremenim ženama da budu dostojevine svoga poziva, da postanu dobre i odgovorne žene i majke.

„Za kršćanske žene nema pravog i prosvijetljennog materinstva bez Boga, bez vjere, molitve i pobožnosti, bez milosnog i sakramentalnog života. Uzorne kršćanke i majke koje su potrebne društvu i Crkvi, nadahnjuju se Gospinim primjerom, kleče pred njom, najvećom i najsvetijom ženom i Majkom i mole njezinu pomoći i blagoslov. Drage štovateljice naše Gospe, zapalite i njegujte to svjetlo dobrote u svom srcu i u svojoj obitelji! Budite svjesne ‘svoga ženskoga genija i materinskog dostojanstva’ o čemu je zauzeto zborio veliki papa sv. Ivan Pavao II. i pozvao vas da budete ponosne na to, da ostanete vjerne onomu što vam je u naravi upisano“ potaknuo je nadbiskup Puljić, zamolivši zagovor Gospe na nebo uznesene da pomogne obiteljima ostvariti te visoke i časne ideale.

Ovogodišnja svetkovina Uznesenja Marijina na Belafuži „plete zlatni troplet obljetnica“ rekao je u pozdravnoj riječi belafuški župnik don Dario Tičić. Svetkovina je proslavljena u znaku 50. godišnjice postojanja te župe koju je 1968. g., uslijed povećanog broja stanovnika u tom dijelu grada, utemeljio zadarski nadbiskup Marijan Oblak.

Ove je godine i 900 godina od prvog pisanog spomena crkve Gospe maslinske. Prvi put ta se crkva pod nazivom crkva Gospe pod hrastovima spominje 1118. g., a od 16. st. nosi na-

ziv crkva Gospe maslinske. U srednjem vijeku pokraj crkve djelovali su i redovnici pustinjaci. Ujedno je spomen 20 godina od posvete nove župne crkve Uznesenja BDM koju je, novoizgrađenu zbog širenja župe, a nalazi se pokraj stare župne crkve Gospe maslinske, 1998. g. posvetio zadarski nadbiskup Ivan Prenda.

Ususret nacionalnom susretu obitelji u Solinu, župnik Tičić u pozdravnoj riječi mise rekao je da je „obitelj središte i izvor života; zdrava obitelj, zdravo društvo i Crkva koja raste iz obitelji. Po bogomajčinstvu Isusove majke Marije, narod Božji zagledan je u nebo, u proslavu i krunu života presvete Marije. Ona je putničkom narodu putokaz nade i utjehe.“

Svetkovina Uznesenja je dan obećanja i nada da ćemo i mi nakon vojevanja života ući u nebesku proslavu. Neka ne ponestane hrabrosti i otvorenosti za život, neka ne ugasnu naše obitelji, neka se narod ne rasipa nego ujedinjuje i jača po nebeskom zagovoru Majke koja nam je kroz sva vremena bila najvjernija odvjetnica“ potaknuo je don Dario.

Nakon mise nadbiskup Puljić predvodio je svečanu procesiju puka sa zavjetnom slikom Gospe maslinske ulicama toga gradskog predjela. Slika Gospe s Djetetom iz 1350. g., tempera na drvu, rad je poznatog mletačkog slikara Pao-la Veneziana. Okićena je zlatnim zavjetnim darovima vjernika osvijedočenima u uslišanje molitvi po Gospinom zagovoru. To je večernje misno slavlje izravno prenosila Laudato televizija.

### **ROGOVO, SV. FILIP I JAKOV: BLAGDAN SV. ROKA NA ROGOVU**

Blagdan sv. Roka svečano je proslavljen u četvrtak 16. kolovoza na Rogovu, na nekadašnjem najvažnijem posjedu biogradskog benediktinskog samostana sv. Ivana, a nalazi se u župi sv. Filip i Jakov. Koncelebrirano slavlje ispred srednjovjekovne crkve sv. Roka na Rogovu predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nakon mise nadbiskup

je predvodio i procesiju rogovskim brežuljkom s kipom sv. Roka u kojoj je sudjelovao brojan puk i nekoliko svećenika, uz župnika sv. Filip i Jakova don Tomislava Dubinka. Blagdan sv. Roka ujedno se slavi i kao Dan Općine sv. Filipa i Jakova te ga je nadbiskup čestitao svim žiteljima toga kraja koje se prostire od Pašmanskih kanala do Rogova. Kralj Petar Krešimir IV. 1059. g. darovao je Rogovo benediktinskom samostanu sv. Ivana u Biogradu. Nakon što su Mlečani u 12. st. razorili Biograd, benediktinci su otišli na Čokovac na Pašmanu te su тамо osnovali samostan sv. Kuzme i Damjana koji i danas djeluje, a do 17. st. nazivao se Rogovskom opatijom. Trag te prisutnosti bilo je i slavlje u misi o. Jose Milanovića, benediktinca s Čokovca.

U propovijedi je mons. Puljić povezao značenje sv. Roka i sv. Benedikta, „dvojice velikih svetih ljudi koji su zadužili Hrvatsku i cijelu Europu“. Na povijesnom prostoru te nekadašnje opatije nadbiskup je podsjetio da su benediktinci životom u bratskoj zajednici, na čvrstom i stabilnom mjestu, oblikovali kršćansku Europu. „Povijesne stranice nam otkrivaju kako nije sve bilo biserno u njegovoј prošlosti. Osobito u vrijeme otomanskih osvajanja u 15. i 16. st., Kandijskih ratova u 17. st., u doba Napoleonskih osvajanja, fašističkih i komunističkih progona i diktature. Mjesto Rogovo nas vraća našim korijenima. U svim tim prošlim stoljećima i teškim godinama sveci su nam bili zaštita



i obrana, nadahnuće i pomoć. Zbog toga su i danas suvremeni i aktualni. Jer bili su i ostali alternativa poganskom i neljudskom ponašanju” istaknuo je mons. Puljić, dodavši da je “sv. Benedikt pokazao alternativu barbarskom načinu preživljavanja te je od poganskih naroda učinio izabranu europsku obitelj. Sv. Roko je prodao obiteljska dobra i pomagao siromasima i oboljelima od kuge, što je činio i sv. Benedikt”.

Sv. Benedikt je poučio barbare da se može živjeti bez pljačke i osvajanja tuđeg imanja, radeći na svom zemljишnom posjedu, rekao je nadbiskup. “Pogrešna je percepcija kako su jednakost i bratstvo plod francuskog veleprevrata. Pravi i istinski veleprevrat europskih razmjera dogodio se početkom 6. st. pojmom Benedikta, skromnog, radinog i blagoslovljenog monaha. Pravilu ‘jednakosti braće’ Benedikt je dodaо i ‘princip autoriteta’, utjelovljenog u liku opata. Stabilnost mjesta, rad i red, jednakost braće s principom opatovog autoriteta bili su temelj benediktinske obnove Europe” poručio je mons. Puljić, dodavši da je to poveznica i s vremenom u kojem je živio sv. Roko.

Iako danas u Europi nema kuge i barbara, a pismenost je na zavidnoj razini, „ne znači kako je nestalo ‘kužnih bolesti’ i barbarskog ponašanja”, upozorio je nadbiskup. Naveo je da se to vidi u odnosu prema djeci, starima, napuštenima, bolesnima, prema ljudskom životu kao pobačaj i eutanazija, u odnosu prema dostojanstvu ljudi i obitelji, prema vjeri, Bogu i vječnosti. „Da ne spominjem poganski mentalitet rada i zarade na crno te neodgovorno ponašanje prema općim, društvenim stvarima, okolišu i prirodi koju su zbog pohlepe i neodgovornih pojedinaca zahvatile opasne kužne bolesti. Nije bez razloga papa Franjo enciklikom ‘Laudato si’ pozvao sve da se odgovornije ponašaju prema ljudima, radu, životu i okolišu” rekao je nadbiskup.

Tragom čitanja iz Knjige o Tobiji, istaknuo je da „vjernost Bogu i jedinstvo naroda ne dolazi iz mirne i bogate zemlje, od jakog kralja i stabilne vlade, nego iz duboke vjere i čvrste nade”. Istaknuvši da se uspjeh života i sreća ostvaruju ljubeći Boga iznad svega i čineći dobro bližnjima, mons. Puljić je poručio da su to cijeloga

života činili sv. Roko i sv. Benedikt.

„Uz zahvalu što su nas svojim životom i karizmom zadužili, upućujemo im molitvu neka nam i dalje budu blizu kako bismo znali cijeniti, čuvati i boriti se za plemenite ideale reda, rada, pravednosti, zajedništva, brige za potrebne i ugrožene za koje su i oni svoj život neštećno istrošili“ zaključio je nadbiskup Puljić.

### **BIBINJE: NA BLAGDAN SV. ROKA MISNO SLAVLJE PREDVODIO mons. Vjekoslav HUZJAK**

Blagdan sv. Roka u četvrtak 16. kolovoza svečano je proslavljen u župi sv. Roka u Bibinjama. Koncelebrirano misno slavlje u crkvi sv. Roka, nekadašnjoj župnoj crkvi toga mjesto, predvodio je bjelovarsko – križevački biskup Vjekoslav Huzjak, a nakon mise i procesiju s kipom sv. Roka kroz mjesto. Suslavilo je dvanaest svećenika, među kojima i bibinjski župnik don Zdenko Milić.

Ono što je činio sv. Roko vrijedi za sva vremena, znači i za naše vrijeme, poručio je mons. Huzjak, tragom Ivanovog navještaja govoreći o potrebi da se kršćanstvo živi djelom i istinom, a ne riječu i jezikom. Pritom je biskup upozorio kako smo skloni banalizirati Riječ Božju, kažemo ‘Nije Isus baš tako ozbiljno mislio, to je slikovito rekao’. „Riječ Božja se govori da nas dotakne, pronađe u našem svakodnevnom životu. Božji poziv je jasan. Kao što je sv. Roko ozbiljno shvatio evanđelje, on i nas potiče Božju riječ ozbiljno prihvati u svoje srce. To je trajno nadahnuće tako živjeti, a ne proslaviti blagdan dolaskom na misu, a poslije čemo po svome.

Sv. Roko se nadahnjivao na Božjo riječi. To je poziv da je i mi ostvarujemo u svom životu. To je potrebno Crkvi i društvu. Na taj način možemo doprinijeti da u hrvatskom društvu krene bolje“ potaknuo je mons. Huzjak, rekavši da je sv. Roko Božju riječ prihvatio duboko, temeljito: „Ta riječ je prožela njegovo biće, njegovo srce, meso i kosti. Nije ostala na razini intelektualne spoznaje, na razini jezika i riječi, kako kaže sv. Ivan. Sv. Roko je svoj život posvetio ljudima koji su bili u nevolji“.

Biskup je upozorio da smo skloni biti kršćani kada nam odgovara, nekad zbog koristi sakrijemo kršćanstvo. „Moram promijeniti svoj život da bi svijet bio bolji. Po mom životu svijet je bolji ili lošiji. Ljudi koje kritiziramo da loše rade u društvu stasali su među nama, u našim obiteljima. Netko ih je odgojio, netko im je dao usmjerenje u život. Da su ti ljudi odgojeni kako je bio odgojen sv. Roko, loše se ne bi događalo, da ljudi ne poštuju tuđe. Nikad nije kasno da se usmjerimo gdje su prave vrijednosti.“

Istina je u Kristu koji je svoj život dao za nas i naučio nas ljubiti. Kristova žrtva je ljubav i ono koliko ga naslijedujemo. Ostalo je reklama, priča, isprazno. Žrtva znači darivanje, dati. Čovjek koji nije kadar dati sebe ni od sebe što ima, može pričati o ljubavi, ali to nije ljubav“ istaknuo je mons. Huzjak, naglasivši da nas sv. Roko uči ljubiti životom, djelom i istinom, gdje god se nalazimo, što god radimo: u obitelji, na poslu, u školi, politici, gospodarstvu.

„Svugdje čovjek može ostvariti Božju riječ i istinu, djelom i ljubavlju. To je pravo, istinsko, samo to ostaje. Sv. Roko nas poučava i daje nam misliti koliko smo mi spremni žrtvovati. Pozvani smo svi ozbiljno Božju riječ ostvarivati u životu jer to je boljitet svijeta. Bolji svijet počinje od nas. Svaki dan imamo prigodu ispitati sebe jesam li učinio što dobra“ potaknuo je mons. Huzjak.

„Iako je bio mlad, sv. Roko nije se zadovoljavao polovičnim kršćanstvom, prosječnošću, nego je duboko i iskreno prihvatio Božju riječ i po toj riječi usmjerio život. Kad je mlad ostao bez roditelja, u svojoj kršćanskoj revnosti svoje imanje je podijelio sirotinji i krenuo na hodočašće prema

Rimu. Shvatio je da svoj život treba potrošiti za druge, kao njegov Spasitelj. U žrtvi, predanju, jer tako su ga odgojili njegovi roditelji, u kršćanskem duhu, dosljednom shvaćanju Kristove riječi ‘Što god ste učinili jednome od najmanjih, meni ste učinili’“ naglasio je mons. Huzjak.

Istaknuo je da su Rokovi imućni roditelji svoje dijete mogli odgojiti i u ležernom, raskošnom duhu, da se svega ima. „Koliko je važno to što je odgoj sv. Roka bio kršćanski, iako su njegovi roditelji bili materijalno dobrostojeći. A kako mi danas odgajamo djecu? Dajemo im novac, kompjuter, mobitel od nekoliko tisuća kuna, neka se igraju. Djeca se odgajaju u duhu zabave, da se svega ima, ne treba se truditi, raditi, žrtvovati. Onda dobijemo ljude koji imaju 20, 30 godina a nikad nisu nešto ozbiljno radili, nisu imali odgovornost, nisu znali preuzeti nešto ozbiljno na sebe. Dobivamo ljude nesposobne za život, brak“ upozorio je biskup Huzjak, poručivši: „Roditelji, nemojte praviti invalide od svoje djece! Djecu treba odgajati da poštiju ono što imaju.“

Sv. Roko je naučio poštovati svoje roditelje i što su oni priskrbili, jer za to se netko mučio. Ako ne znate naučiti djecu da znaju poštovati vaš trud, rad, zauzetost za njih, učinili ste ih nesposobnima za život. Za žrtvu, za odreći se,



za dati nekome nešto, vidjeti nekoga u potrebi. Naučili ste ih samo gledati sebe i živjeti za sebe, kad se zatvore u sebe misle kako steći, imati. Sv. Roko je znao svoj život upotrijebiti u brizi za najpotrebnije. To možemo i mi.

Odgoviti djecu da znaju ljubiti bližnjega, da znaju da je pravi, istiniti život u odricanju, žrtvi, jer to je ljubav. Koliki mladi ulaze u brak i rastave se? Zajednički život je odricanje, žrtva, kad dođu djeca koja su radost, a ne teret, kako čujemo da se kaže za djecu“ upozorio je mons. Huzjak.

Poručio je da svaki dan imamo priliku učiniti nešto bližnjemu: to su suprug, dijete, susjed, bolestan, nemoćan. To je naša prilika da pokazemo da smo kršćani, kao što je i patricij koji je zacijelio sv. Roka zaraženog od kuge, vidjevši djela sv. Roka, postao kršćanin, rekao je mons. Huzjak, moleći zagovor sv. Roka da živimo istinskim kršćanskim, predanim životom, zaузетim malim koracima, u obrani od modernih kuga materijalizma i individualizma.

## PAG: SPECIFIČNA PAŠKO – MARIJANSKA POBOŽNOST OD VELIKE DO MALE GOSPE U PAGU

U župi Uznesenja BDM u Pagu u tijeku je jedinstvena marijanska molitvena pobožnost koju je paški župnik i dekan mr. don Gašpar Dodić nazvao „specifičnost paško – marijanske pobožnosti“. Vjernici župe Pag koji stoljećima štuju Gospu od Staroga Grada svakodnevnom molitvom krunice u paškoj župnoj crkvi Uznesenja BDM povezuju svetkovine Velike Gospe i Male Gospe, Marijina uznesenja i rođenja. Naime, nakon proslave Vele Gospe, puk u paškoj crkvi svaki dan moli sva četiri otajstva krunice popraćena razmatranjem nad odgovarajućim biblijskim tekstovima i litanije BDM. Otajstva se mole u crkvi svakog dana u 8, 13, 19 i u 22 sata, a predvode ih članovi Marijine legije i drugi aktivni župljani. Molitva krunice započinje himnom ‘Zdravo, Zvizdo mora’ na paškom napjevu, koji je izvorno napisao fra Stjepan Knežević u 18. st., sinjski franjevac rodom iz okolice Knina.

„U 23 dana od Velike do Male Gospe Pažani u crkvi izmole 92 krunice: 4876 ZdravoMarije; 552 Očenaša i Slava Ocu. Ususret trećem nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu, ovogodišnja nakana župe je moliti za



obitelji, očeve i majke, djecu i mlade, za stare i bolesne koji ne mogu dolaziti u crkvu moliti sa zajednicom, a zbog toga osjećaju prazninu pa i žalost, da im nešto lijepo i bitno nedostaje“ rekao je župnik Dodić, poželjevši da stariji štovatelji Gospe budu izazov i poticaj mladima da unesu u svoj život Mariju, kako bi zavoljeli Isusa kao najboljeg prijatelja i spasitelja. „To i je svrha marijanske pobožnosti, doći do Krista koji je središte i cilj vjerničkog življenja, kako uči bl. papa Pavao VI. I himan ‘Zdravo, Zvizdo mora’ je kristocentrično napisan, upućuje na Krista kao što Marija upućuje na svoga Sina, našeg otkupitelja Isusa“ rekao je don Gašpar.

U propovijedi misnog slavlja koje je predvodio u paškoj župnoj crkvi u nedjelju 19. kolovoza, don Gašpar je pozvao župljane da ih ta marijanska pobožnost potakne na obnovu krsnog Saveza s Bogom. Govoreći o važnosti krštenja i ljepoti kršćanske vjere, kao što je i umirovljeni papa Benedikt XVI. u svom pontifikatu često pozivao vjernike da otkriju ljepotu i blagodati vjere u vjernosti Katoličkoj Crkvi, don Gašpar je podsjetio na geslo s proslave Branimirove godine 1979. g. u Ninu, ‘Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi’. U Godini obitelji u Zadarskoj nadbiskupiji, a u sklopu molitvene priprave za nacionalni susret u Solinu, zadarski nadbiskup Želimir Puljić priredio je obiteljski molitvenik za župe Zadarske nadbiskupije te ga je i don Gašpar ponudio paškim obiteljima potaknuvši ih na molitvu u obiteljima. „Potičem osobito roditelje da molitva krunice ne ostane samo u crkvi, nego da se nastavi i ima traga u obitelji. U obitelji bi trebao biti korijen molitve. Ja sam naučio moliti još kao dijete u obitelji, od roditelja i s roditeljima, a kasnije sam u zajednici Crkve i tijekom studija slušao, učio i čitao da nas Isus uči i poziva moliti. Ali dok sam bio mali, mene nije naučio moliti Isus, nego su me roditelji naučili moliti. Djeca prvu spoznaju o Bogu i prvi kontakt s Bogom trebaju imati i primiti od oca i majke“ istaknuo je don Gašpar u propovijedi misnoga slavlja .

Početak i povijesni kontekst nastanka te jedinstvene marijanske pobožnosti poznaje mr. don Dario Tičić, paški sin, župnik župe Uznesenja

BDM na Belafuži u Zadru. Ta je svakodnevna zajednička molitva otajstava krunice od Velike do Male Gospe kao zavjet Pažana počela 1855. g., u vrijeme haranja kolere od koje su umrli mnogi ljudi u Pagu, a vladala je tada i u Zadru. „Godina 1855. ključna je za štovanje Gospe od Staroga Grada. Te je godine umrlo 200 ljudi, župnik je u maticama zapisao ‘uzrok smrti, kolera’. Zadnje žrtve kolere u Pagu bile su pokopane 16. kolovoza 1855. g. Pažani vjeruju da je kolera prestala na Gospin zagovor te su joj se zavjetovali da će svaku godinu, svaki dan od Velike do Male Gospe, u crkvi moliti Gospin ružarij. Zavjetovali su se i će na Veliku Gospu nositi Gospin kip u župnu crkvu u novi grad u Pagu, a na Malu Gospu da će ga vraćati u svestište Gospe u starom gradu. To pokazuje i paški napjev ‘Istog dana, svaku godinicu, nose u Grad Blaženu Divicu’“ rekao je don Dario Tičić. Također, te je 1855. g. održana i prva procesija u Pagu koju je počeo paški kanonik don Šime Mmeštović, a paški župnik je bio don Juraj Bukša.

Pobožnost Pažana Gospa traje sedam stoljeća, kad su od hrvatsko-ugarskog kralja Bele IV. dobili povelju o slobodnom kraljevskom gradu. Pažani smatraju da je to priznanje Gospina zasluga. „Od tada datira velika pobožnost Pažana prema Gospu. Dogodine će biti spomen 775 godina od tog prvog zavjeta Majci Božjoj. Odanost Gospa potvrđuje i da su gotovo sve crkve u gradu Pagu posvećene otajstvima Gospinog života“ ističe don Dario. Početkom 14. st. pojavljuje se gotičko – renesansni kip Gospe od Staroga Grada, najvjerojatnije uvezen iz Italije. Pobožnost Mariji dodatno se vezala uz kip. Uvijek je bila pobožnost prema Gospa, a uz kip je dobila i materijalno, izvanjsko očitovanje u zajedništvu i okupljanju puka oko Gospinog kipa pred kojim su uslišane molitve brojnih Marijinih štovatelja. Gospin kip pobožnost Majci učinio je još svečanijom. U kronikama je zapisano da su svi apostolski, papini vizitatori isticali da se ‘u Pagu Gospa časti s najvećom pobožnošću – maxima devotione’ zaključuje paški sin don Dario Tičić.

Tri paške svetinje su čudotvorni kip Gospe od Staroga grada, čudotvorni Sveti križ i relikvi-

jar Svetog trna. Trag u Starom gradu u svetištu ostavili su i franjevci. Kad su Pažani napustili Stari grad u 16. st., u Gospino svetište Staroga grada došli su fratri te je uz Marijinu crkvu u Starom gradu franjevački samostan djelovao sve do 1899. godine.

### ZADAR: BLAGDAN MARIJE, KRALJICE MIRA NA STANOVIMA

Blagdan Marije, Kraljice mira u srijedu 22. kolovoza svečano je proslavljen u župi Kraljice mira na Stanovima u Zadru. Večernje koncelebrirano slavlje u istoimenoj župnoj crkvi, potom i procesiju s Gospinim kipom ulicama tog gradskog predjela, predvodio je šibenski biskup Tomislav Rogić. „Sve možemo brže i lakše nego generacije prije nas, a mi smo sve nezadovoljniji, rastreseniji, zapravo nosimo nemir u srcu. Zbog brzine i nemira koji u sebi nosimo pokušavamo naći mir, ali i to činimo na brzinu. Nema strpljivosti, poniznosti, nedostaje velikodušnosti i razumijevanja, sebedarja i spremnosti na žrtvu za drugoga. Želimo sreću i mir za sebe. Kao da se čovjek može sam radovati i nositi mir u sebi ako i drugi oko njega nisu radosni i u miru“ upozorio je mons. Rogić.

Naglasivši kako čovjek traži mir u svačemu, pričemu se dogode i ovisnosti svake vrste, biskup je rekao da je potraga za mirom zapravo drugo ime želje za srećom. Pritom se u toj potrazi ne

spominju Bog, Božja volja, Božji naum s mojim životom. U propovijedi je biskup govorio o suvremenom trendu da sve brzo ostvari i rješava. „Današnje vrijeme tehnologije i standard koji živimo kao da ne trpi mir. Sve se odvija na brzinu. To mi treba, za koliko mi to možeš napraviti? Prvo pitanje kod gradnje nekog zdanja je ‘Kad će biti gotovo?’. Za koliko minuta, ne sati, možeš stići? Boli me, daj mi brzo neki lijek da mi odmah prođe. Hoćeš li mi pomoći, ali molim te, odmah! Koliko traju razgovori u obitelji? Ima li dugih razgovora? Brzi odgovori, kratke poruke, u kraticama. Bilo što ostvariti, sagraditi, kuću, karijeru, postići zvanje, domaći se nekog još boljeg standarda, sve mora biti na brzinu, odmah, ako je moguće još jučer. Zarobljeni brzinom prolaznosti, na kraju nemamo vremena. Možemo više i uvijek hoćemo još više“ upozorio je biskup Rogić, rekavši da Izajina riječ ‘Narod koji je u tmini hodio’ nije samo slika Izraelskog naroda u očekivanju spasenja. Taj hod u tami slika je nevjere koja u svakom vrijeme zahvaća ljudsko srce. Pomoći u takvim situacijama je Marija, Kraljica mira. „Da bi Marija postala i naša kraljica mira, valja nam se suočiti s našim tminama i nemirima. Marija je bila i danas je početak boljeg svijeta i nepresušni izvor nade, radosti, oslobođenja Božjeg naroda koji je u timini hodio. Po njoj koja je postala put Svjetla, narod je video svjetlost veliku. Kamo to žurimo, gdje ćemo završiti? Božja riječ nudi nam odgovor i pokazuje nam Kraljicu Mira“ poručio je biskup Rogić.

Istaknuo je da je Marija bila do kraja odana i poslušna Božja službenica. U svemu je prihvatile njegovu svetu volju. Smrti nije okusila jer grijeh njome nikad nije zavladao, nikad nije pristala uz grijeh. „Kao da smo nakon četvr-



tog slavnog otajstva, Marija na nebo uznesena što smo proslavili na Veliku Gospu, nastavili razmišljati peto otajstvo, Marija okrunjena za kraljicu neba i zemlje. Zazivamo je u Litanijama Kraljice anđela, patrijarha, proroka, apostola, mučenika, svih svetih. Kraljicom krunice, obitelji i na kraju, Kraljica mira. Posljednji zaziv kao da je htio objediniti sve nakane i Marijine bitne naslove. Sve to u Mariji pronači svoj mir. I mi tražimo mir, vječni, trajni, za kojim toliko žedamo, vapimo. Biti u miru s Bogom, s braćom, sa svojom savjesti. Marija je kraljica mira jer je uvijek bila Božja. Ostvarila je konačni cilj, vječnost u Bogu. Izabrana je da na svijet donese Kneza mira, Sina božjega, svjetnika čudenog, kako kaže Izaija“ naglasio je šibenski biskup.

U pismu Rimljanima apostol Pavao konkretno piše kako će čovjek ostvariti sreću i kako će život biti ispunjen, rekao je mons. Rogić. „Zadirite od zla, prijanjajte uz dobro, izbjegavati bilo što što mi savjest prigovara, što je zlo. Sardačno se ljubite bratoljubljem, pretječite jedni druge u poštovanju. To je garancija mira s braćom. Budite istomišljenici među sobom. Kako je to danas teško postići? To je jasan put mira, nuBlagdan Marije, Kraljice mira u srijedu 22. kolovoza svečano je proslavljen u župi Kraljice mira na Stanovima u Zadru. Večernje koncelebrirano slavlje u istoimenoj župnoj crkvi, potom i procesiju s Gospinim kipom ulicama tog gradskog predjela, predvodio je šibenski biskup Tomislav Rogić. „Sve možemo brže i lakše nego generacije prije nas, a mi smo sve nezadovoljniji, rastreseniji, zapravo nosimo nemir u srcu. Zbog brzine i nemira koji u sebi nosimo pokušavamo naći mir, ali i to činimo na brzinu. Nema strpljivosti, poniznosti, nedostaje velikodušnosti i razumijevanja, sebedarja i spremnosti na žrtvu za drugoga. Želimo sreću i mir za sebe. Kao da se čovjek može sam radovati i nositi mir u sebi ako i drugi oko njega nisu radosni i u miru“ upozorio je mons. Rogić.

Naglasivši kako čovjek traži mir u svačemu, pri čemu se dogode i ovisnosti svake vrste, biskup je rekao da je potraga za mirom zapravo drugo ime želje za srećom. Pritom se u toj potrazi ne spominju Bog, Božja volja, Božji naum s

mojim životom. U propovijedi je biskup govorio o suvremenom trendu da sve brzo ostvari i rješava. „Današnje vrijeme tehnologije i standard koji živimo kao da ne trpi mir. Sve se odvija na brzinu. To mi treba, za koliko mi to možeš napraviti? Prvo pitanje kod gradnje nekog zdanja je ‘Kad će biti gotovo?’ Za koliko minuta, ne sati, možeš stići? Boli me, daj mi brzo neki lijek da mi odmah prođe. Hoćeš li mi pomoći, ali molim te, odmah! Koliko traju razgovori u obitelji? Ima li dugih razgovora? Brzi odgovori, kratke poruke, u kraticama. Bilo što ostvariti, sagraditi, kuću, karijeru, postići zvanje, domaći se nekog još boljeg standarda, sve mora biti na brzinu, odmah, ako je moguće još jučer. Zarobljeni brzinom prolaznosti, na kraju nemamo vremena. Možemo više i uvijek hoćemo još više“ upozorio je biskup Rogić, rekavši da Izajjina riječ ‘Narod koji je u tmini hodio’ nije samo slika Izraelskog naroda u očekivanju spasenja. Taj hod u tami slika je nevjere koja u svako vrijeme zahvaća ljudsko srce. Pomoći u takvim situacijama je Marija, Kraljica mira. „Da bi Marija postala i naša kraljica mira, valja nam se suočiti s našim tminama i nemirima. Marija je bila i danas je početak boljeg svijeta i nepresušni izvor nade, radosti, oslobođenja Božjeg naroda koji je u timini hodio. Po njoj koja je postala put Svjetla, narod je vidio svjetlost veliku. Kamo to žurimo, gdje ćemo završiti? Božja riječ nudi nam odgovor i pokazuje nam Kraljicu Mira“ poručio je biskup Rogić.

Istaknuo je da je Marija bila do kraja odana i poslušna Božja službenica. U svemu je prihvatala njegovu svetu volju. Smrti nije okusila jer grijeh njome nikad nije zavladao, nikad nije pristala uz grijeh. „Kao da smo nakon četvrtog slavnog otajstva, Marija na nebo uznesena što smo proslavili na Veliku Gospu, nastavili razmišljati peto otajstvo, Marija okrunjena za kraljicu neba i zemlje. Zazivamo je u Litanijama Kraljice anđela, patrijarha, proroka, apostola, mučenika, svih svetih. Kraljicom krunice, obitelji i na kraju, Kraljica mira. Posljednji zaziv kao da je htio objediniti sve nakane i Marijine bitne naslove. Sve to u Mariji pronači svoj mir. I mi tražimo mir, vječni, trajni, za kojim toliko žedamo, vapimo. Biti u miru s Bogom, s braćom, sa svojom savjesti. Marija je

## IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

kraljica mira jer je uvijek bila Božja. Ostvarila je konačni cilj, vječnost u Bogu. Izabrana je da na svijet donese Kneza mira, Sina božjega, svjetnika čudenog, kako kaže Izajia“ naglasio je šibenski biskup.

U pismu Rimljanima apostol Pavao konkretno piše kako će čovjek ostvariti sreću i kako će život biti ispunjen, rekao je mons. Rogić. „Zazirite od zla, prijanjajte uz dobro, izbjegavati bilo što što mi savjest prigovara, što je zlo. Srdačno se ljubite bratoljubljem, pretječite jedni druge u poštovanju. To je garancija mira s braćom. Budite istomišljenici među sobom. Kako je to danas teško postići? To je jasan put mira, nutarnjeg zadovoljstva, mirnog sna i savjesti. Marija je to ostvarila snagom vjere i svoga predanja Gospodinu. Ona je milosti puna jer je Gospodin s njom, jer nije dala razloga da je Gospodin napusti ni u jednom trenutku. Božju blizinu u svojoj duši i životu nikad ničim nije umanjila. Bog je s njom jer ona prihvata biti njegovom službenicom. Prihvata da se u njenom životu izvrši Božja volja. Daruje Bogu svoju slobodu, ne Bože kako hoću ja, nego Bože, kako ti hoćeš“ poručio je mons. Rogić, istaknuvši da nam nedostaje Marijine poniznosti pred Bogom da bismo ostvarili mir duše koji je kadar nositi život. „Nakon Marijinog prihvaćanja anđelove poruke, nakon njenog ‘Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi’, iza toga Mariji nije bilo lako u svemu. Ali Marija je sve prihvatile, podnijela i ispunila, vjerujući da je Božje spasenje u njenom Sinu koji se daje za spas svijeta, za spas svakog čovjeka. Zato je proslavljen, zato je Kraljica mira! Molimo je da nam isprosi kod svoga Sina tu snagu vjere, to predanje u konačno spasenje i blaženu vječnost. Odbacimo što je nedostojno kršćanstva, da mirne savjesti možemo pred Gospodina. Oslobođimo se zarobljenosti brzinom i ovisnosti o brzim, kratkoročnim, prolaznim, najčešće varljivim rješenjima koja ostavljaju još veću prazninu i nemir. Pronađimo mir u Gospodinu živeći svoje predanje, vjeru. Unesimo u svijet mir koji uskrsti Gospodin dade svojim apostolima. To je velika zadaća svih kršćana, Kristovih učenika“ potaknuo je biskup Rogić.

Koncelebriralo je desetak svećenika, među ko-

jima i vlč. Dubravko Lauš, čazmanski župnik, koji je uoči blagdana predvodio trodnevnicu u župnoj crkvi Kraljice mira. Svima je na sudjelovanju zahvalio don Tomislav Sikirić, župnik župe Kraljice mira.

tarnjeg zadovoljstva, mirnog sna i savjesti. Marija je to ostvarila snagom vjere i svoga predanja Gospodinu. Ona je milosti puna jer je Gospodin s njom, jer nije dala razloga da je Gospodin napusti ni u jednom trenutku. Božju blizinu u svojoj duši i životu nikad ničim nije umanjila. Bog je s njom jer ona prihvata biti njegovom službenicom. Prihvata da se u njenom životu izvrši Božja volja. Daruje Bogu svoju slobodu, ne Bože kako hoću ja, nego Bože, kako ti hoćeš“ poručio je mons. Rogić, istaknuvši da nam nedostaje Marijine poniznosti pred Bogom da bismo ostvarili mir duše koji je kadar nositi život. „Nakon Marijinog prihvaćanja anđelove poruke, nakon njenog ‘Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi’, iza toga Mariji nije bilo lako u svemu. Ali Marija je sve prihvatile, podnijela i ispunila, vjerujući da je Božje spasenje u njenom Sinu koji se daje za spas svijeta, za spas svakog čovjeka. Zato je proslavljen, zato je Kraljica mira! Molimo je da nam isprosi kod svoga Sina tu snagu vjere, to predanje u konačno spasenje i blaženu vječnost. Odbacimo što je nedostojno kršćanstva, da mirne savjesti možemo pred Gospodina. Oslobođimo se zarobljenosti brzinom i ovisnosti o brzim, kratkoročnim, prolaznim, najčešće varljivim rješenjima koja ostavljaju još veću prazninu i nemir. Pronađimo mir u Gospodinu živeći svoje predanje, vjeru. Unesimo u svijet mir koji uskrsti Gospodin dade svojim apostolima. To je velika zadaća svih kršćana, Kristovih učenika“ potaknuo je biskup Rogić.

Koncelebriralo je desetak svećenika, među kojima i vlč. Dubravko Lauš, čazmanski župnik, koji je uoči blagdana predvodio trodnevnicu u župnoj crkvi Kraljice mira. Svima je na sudjelovanju zahvalio don Tomislav Sikirić, župnik župe Kraljice mira.

## MEDVIĐA: BLAGDAN GLAVOSJEKA SV. IVANA KRSTITELJA

Blagdan Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja u srijedu 29. kolovoza tradicionalno je svećano proslavljen u župi Prikazanja BDM u Medviđi gdje puk od davnina časti sv. Ivana kojem je posvećena i nekadašnja župna crkva sv. Ivana (13./14. st.), zaštićeni spomenik kulture RH. Koncelebrirano slavlje za vanjskim oltarom pokraj župne crkve predvodio je umirovljeni gospičko-senjski biskup Mile Bogović, u zajedništvu s desetak svećenika.

„Medviđari su narod životne energije koji se održao na surovom tlu. Tu je trebalo tijesno surađivati s tлом, predavati mu se da pruži hrane iz svojih škrtilih njedara. Zato su korijeni duboki, otuda žilavost i otpornost vezani uz obtelj i običaje toga kraja koja se ne prekida ni kad se korijeni puste negdje drugdje, kako su i brojni Medviđari otišli, ali nisu zaboravili svoje korijene“ rekao je mons. Bogović u propovijedi.

Usik sv. Ivana, kako Medviđari nazivaju taj blagdan, središte je te župe i svih koji su u njoj nekad živjeli, a samo zbog te zavjetne župne svetkovine dođu iz svih dijelova Hrvatske i svijeta koje su Medviđari naselili, otišavši iz toga povijesnim nedaćama stradalog i ugrožavanog bukovačkog mjesta.

Nakon što mu je odrubljena glava, učenici sv. Ivana uzeli su njegovo tijelo i pokopali ga. „Na

nama je isti zadatak koji su imali i Ivanovi učenici kad su došli nakon što je Herod odrubio glavu Ivanu Krstitelju, uzeli su njegovo tijelo i položili ga u grob. Dali su dostojan pokop svom učitelju“ rekao je biskup Bogović, podsjetivši na mučenički život Medviđe. Na sam blagdan Glavosjeka sv. Ivana Turci su pobili puno Medviđara. Stradali su i u Drugom svjetskom ratu, sedamnaest civila ubijeno je i u Domovinskom ratu.

„Na ovom mjestu i prostoru htio bih viknuti glasno poput sv. Ivana: Hrvati, pokopajte i vi svoje mrtve! Vi Hrvati katolici, to od vas traži vaš dug prema ljudima koji su bačeni u jame kao smeće i otpad, a oni su naši očevi, djedovi, naša braća po krvi i po vjeri. Ne smijemo ih ostaviti u smeću! Svaki čovjek je slika Božja. Pred našim naraštajem stoji taj veliki zadatak. Prijašnji naraštaj to nije mogao i smio raditi. Ali mi možemo i smijemo. Imamo svoju državu. Trebamo pokrenuti državne institucije da rade svoj posao. Ne možemo biti zadovoljni brzinom kojom to država čini. Rekao sam im jednom, ako nastave ovom brzinom, nećemo pokopati kosti tih ljudi do Sudnjeg dana poslijepodne. Svakog čovjeka treba pokopati. Količko ih je još nepokopanih u Sloveniji i u raznim jamama u Hrvatskoj“ upozorio je mons. Bogović, istaknuviši kako oni koji su pobili Hrvate nisu imali niti razinu kulture koju je imao Herod, jer je on predao Ivanovo tijelo učenicima da se pokopa.

„Pokopati mrtve nije zakon došao s kršćanstvom. To je općeljudski zakon, što pokazuju i grčke tragedije. Ne budimo mirni dok ovaj naraštaj ne odradi taj zadatak! Ne bi bilo dobro da ga ostavimo onima iza sebe i reći, ‘Nisu oni prije nas, pa nećemo ni mi, nego oni koji će doći’. To nije ljudski, kršćanski ni hrvatski. Želimo da se svi koji nisu bili pokopani, svećano pokopaju kao što su to radili prvi kršćani i ljudi svih vremena. Koji budu identificirani i prepoznati s imenom i prezimenom da se pokopaju gdje pripadaju, u obi-





teljsku grobnicu. Ali oni, a takvih će biti najviše, za koje se neće moći otkriti ime i prezime i gdje pripadaju, da se pokopaju u jednom središtu, što je prihvatilo i Ministarstvo branitelja: na Krbavskom polju u Svehrvatskom grobu, podno Crkve hrvatskih mučenika. Nemojmo imati mira poput učenika sv. Ivana Krstitelja, dok se taj zadatak ne ispuni“ potaknuo je mons. Bogović.

Ivan Krstitelj upire prstom u sve što ne valja, traži da se to popravi. Pokazuje na slabosti ljudi koji su ga slušali, na grijeha kojih se treba odreći, poziva na obraćenje, istaknuo je nadalje propovjednik. „Ivan to ne čini da ljude posrami, nego da ih oslobodi. Odbacite to što vam uništava, nagriza život. Spasite život, to nećete moći ako ste i dalje vezani uz grijeha. Osuđuje grijeh da spasi čovjeka, a ne da ga uništi“ istaknuo je mons. Bogović, naglasviši da to znaju činiti proroci. „Teško je vremenu koje nema proroke, koji kažu ‘Ljudi, ja vas volim, ali ne valja to činiti! To su oni koji vide Ivanovim očima. Ali, Ivan je bio svjestan

da njegova nije zadnja. Iza njega dolazi Isus“ rekao je biskup, istaknuvši veličinu kreposti da čovjek prizna da je netko drugi veći od njega, da tvoja nije zadnja.

„Koliko je zla nastalo na svijetu jer su neki mislili da mogu zasjeti na Božje prijestolje i reći zadnju riječ o životima ljudi. Nije moja zadnja. Treba uvek misliti što Bog misli o tome. Ivan je mislio, ‘Iza mene ima još netko koga treba pitati“ poručio je mons. Bogović. Podsetio

je kako su totalitarni sustavi osuđivali grešnike, ali i pravednike. U Drugom svjetskom ratu i poraču hrvatski narod bacali su u jame kao da nisu ljudi. „Tko može svući s mene ljudsko i kršćansko dostojanstvo, sliku Božju zanijekati u čovjeku? Ti su ljudi pravili nedjela misleći da imaju pravo osuditi tko god im smeta. Ivan je pravednik i kao takav ima moralno pravo ukazati na pogreške drugih. Nije dobro ako se pojedincu i društvu ne ukazuje na pogreške. Odgovorni smo za druge. Ako vidimo da nešto nije dobro kod brata, pomozimo mu da se osloboди tog tereta, od zloće. Dužni smo im to reći“



potaknuo je mons. Bogović, dodavši kako sve više prevladava stav 'To je njegova stvar, mene se to ne tiče, ja ču raditi svoj posao'.

„To se čak proširuje i u obitelj pa se kaže 'Neka dijete samo odluči. Neću ga ja korigirati, dat će ga učitelju, školi, neka oni o njemu odlučuju'. Roditelj je najbliži, najodgovorniji. Treba pratiti dijete, ne smije se dopustiti da raste korov na njivi njegove duše“ istaknuo je mons. Bogović, poručivši da odgojitelji trebaju trošiti sebe da drugi raste. „To je veličina, pomoći drugome da raste. Takvi nam ljudi trebaju. Tako trebaju činiti roditelji. To je zadatak apostola i Crkve. I Crkva treba pomoći da drugi odrasta u pravog čovjeka i kršćanina. Kad bi Crkva gledala kako se osigurati, imati dobre zgrade, dobre plaće, sigurnost, podršku od predsjednika vlade i drugih, ne bi osjetila prisutnost onih kojima je potrebna pomoć da ojača. To je zadatak Crkve“ poručio je mons. Bogović.

Ivana Božja naklonost njemu nije oslobođila od nepravednih svjetskih postupaka, iako je bio pravedan. „Pravedan čovjek može nastradati. To je tako od početka, tako biva i danas. To što je Ivan bio posebno od Boga obdaren, nije ga oslobođilo od nevolja u životu. Rekli bismo, 'Zašto Bože, pa nije ništa sagriješio'. Ali Ivan nikad nije posumnjao u vrijednost svoje patnje, svoje žrtve. Znao je, ako je povezan s Bogom, onda je u pravim rukama. Ivan nije posumnjao u svoje poslanje. Sve je radio kako bi drugi više uspjeli. On je preteča, on priprema da drugi ima uspjeh. To je plemenito, lijepo; ne da on nadiće drugoga, nego da pripremi kako će drugi biti velik i rasti. To je Ivan radio za Isusa“ naglasio je mons. Bogović.

Ove godine Medviđari su obnovili crkveni običaj koji je bio u toj župi prije Drugog svjetskog rata, kad se u pripremi za taj blagdan kip sv. Ivana iz župne crkve Prikazanja BDM nosio u nekadašnju župnu crkvu sv. Ivana na obližnje groblje. Na blagdan Glavosjeka sv. Ivana kip se u svečanoj procesiji vraćao u župnu crkvu.

Prvi put ove godine nakon mnogih desetljeća, to su učinili župljani Medviđe. Na početku trodnevnice, u nedjelju 26. kolovoza nakon mise, puk je u procesiji odnio kip sv. Ivana iz

župne crkve gdje se inače nalazi u crkvu sv. Ivana, a vratio ga je u procesiji koju je predvodio biskup Bogović na Usik sv. Ivana, s čime je započelo blagdansko misno slavlje.



Župnik Medviđe don Krešo Ćirak zahvalio je svima koji su duhovno i materijalno pomogli proslavu. Župljani su prikupili 15 000 kn kojima je kupljena nova blagdanska misnica u kojoj je slavio i biskup Bogović, kupljena su nosila za kip sv. Ivana i novi barjak posvećen sv. Ivanu te je obnovljen dio krova župne crkve koji je prokišnjavao. Taj su novac župljani prikupili kupnjom dviju knjiga svoga aktivnog župljanina prof. Ivana Gende, autora knjiga o crkvenom, duhovnom i svekolikom životu Medviđe kroz povijest do sadašnjih dana. Pjevanje na misi predvodio je župni zbor sv. Cecilije iz Kistanja pod vodstvom s. Blaženke Delonga. U slavlju su sudjelovali i članovi više KUD-ova odjeveni u narodne nošnje svoga kraja.

## SADRŽAJ

## SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	8
ČESTITKA PREDSJEDNIKA HBK REPREZENTACIJI RH	8
ŠKOLA DJECE ROMA U ORGANIZACIJI ODBORA HBK ZA PASTORAL ROMA	8
ČESTITKA PREDSJEDNIKA HBK MUSLIMANIMA POVODOM KURBAN BAJRAMA	9
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
SVETKOVINA VELIKE GOSPE	12
ROGOVO - BLAGDAN SV. ROKA	14
ODREDBE	16
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	19
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	21